

Directa

setmanari de comunicació

Núm 310 20 de març de 2013 1,70€

La nova màscara dels antidisturbis

El nou codi d'identificació genera dubtes sobre la seva utilitat per reduir la impunitat

PÀGINES 2-4

5

El **Banc Sabadell** s'enriqueix amb un fons d'inversió que especula amb aliments com el blat o la soja

6-7

L'arribada del **TAV** a Barcelona i Girona ajorna sense data les reformes i les millores exigides pel veïnat

14-15

La societat **portuguesa** s'organitza contra la dictadura de l'austeritat imposada pel govern i la troica

17

Entrevista a Joni D., autor de '**Grups Autònoms**'. Una crònica armada de la transició democràtica'

ESTIRANT DEL FIL

El conseller Ramon Espadaler va presentar, en una roda de premsa, una iniciativa per identificar els efectius antidisturbis amb un codi alfanumèric anomenat NOP. La mesura té molts punts foscos i, fins que no s'apliqui, no es podrà saber si és efectiva o, per contra, consolida la impunitat. La Brigada Mòbil ha estat i és encara un forat negre de la societat catalana: no se sap què hi passa i el seu pressupost augmenta de manera continuada tot i el context de retallades. En repassem la història per entendre com hem arribat fins aquí.

DRETS // LA INTRODUCCIÓ D'UN NOU CODI D'IDENTIFICACIÓ OBLIGARÀ A CANVIAR UN DECRET QUE S'INCOMPLEIX DES DE 2008

Interior identificarà els efectius antidisturbis dels Mossos evitant exhibir el seu TIP

David Bou
@dvdbou

El conseller d'Interior Ramon Espadaler va oferir una roda de premsa el 14 de març per anunciar l'aplicació d'un nou sistema d'identificació visible dels efectius de la Brigada Mòbil (BRIMO), que també es farà extensible a les unitats de l'Àrea Regional de Recursos Operatius (ARRO) del cos dels Mossos d'Esquadra, ambdues àrees encarregades dels dispositius de manteniment de l'ordre públic a Catalunya.

Espadaler va anunciar que la Comissaria General de Recursos Operatius ha ideat un nou codi d'identificació alfanumèrica anomenat Número d'Operatiu Policial (NOP). Aquesta nova numeració s'assignarà als efectius d'aquestes unitats en paral·lel al TIP (Targeta d'Identificació Professional), que és el número d'identificació personal i intransferible adjudicat a tots els efectius policials des que es graduen fins que es retiren del cos.

La introducció del NOP genera dubtes i incerteses pel que fa a la idoneïtat per assolir els objectius pels quals, suposadament, ha estat creat

La creació d'aquest nou mecanisme d'identificació obligarà la Conselleria d'Interior a modificar el Decret 217/2008 de la Generalitat de Catalunya per regularitzar la coexistència entre el NOP i el TIP. Aquest mateix decret és el que obliga tots els agents del cos dels Mossos a lluir el seu TIP "a la part davantera superior dreta" de "les peces visibles dels uniformes que portin posades a la part superior del cos", normativa que el Departament d'Interior ha infringit reiteradament durant els quasi cinc anys de vigència de la mesura, cosa que ha convertit en pràcti-

Ramon Espadaler i Manel Prat a la roda de premsa de presentació del NOP, el nou sistema d'identificació de la BRIMO, el 14 de març / ALBERT GARCIA

cament impossible la identificació dels efectius antidisturbis durant les seves actuacions més polèmiques.

LES OMBRES DE LA MESURA

La introducció del NOP genera dubtes i incerteses pel que fa a la seva idoneïtat per assolir els objectius pels quals, suposadament, ha estat creat. El conseller Espadaler va afirmar en una roda de premsa que la recerca d'una opció alternativa al TIP pretenia "preservar la integritat dels propis agents quan presten aquest servei". Per aquest motiu, s'ha volgut evitar l'opció que, amb la introducció de la identificació, es poguessin reconèixer els efectius que han estat denunciats en processos judicials arran d'actuacions passades. Havent constatat que bona part d'aquests litigis han acabat arxivats als jutjats per la impossibilitat de relacionar els agents implicats amb el TIP corresponent, la creació d'un sistema d'identificació paral·lel amb el NOP esvaeix l'opció que, d'ara endavant es puguin identificar els efectius responsables de fets anteriors i relacionar-los amb els TIP

que apareixen als atestats. La mesura s'ha abordat de manera que es perpetués l'anonimat del TIP dels efectius i s'elimines la possibilitat de retroactivitat en la identificació dels efectius policials.

En segon lloc, la nova identificació anirà subjectada mitjançant un *velcro* al dors dels uniformes policials, ubicació que dificultarà la visualització, ja que els agents estan instruïts per actuar protegint-se les esquenes en tot moment. Tenint en compte que els mitjans gràfics acostumen a cobrir les mobilitzacions des d'una òptica que va de les manifestants a la policia, la nova localització del NOP a l'uniforme el situa fora de pla i en un indret oposat al rostre de l'antidisturbis corresponent.

Finalment, cal destacar que el NOP és un codi alfanumèric format per dues lletres i set números que ofereixen 6.760 milions de combinacions possibles per un total de 1.398 agents. La nova identificació assenyalava el rang (agent, caporal o comandament) i la ubicació dels agents en una operació concreta (unitat i furgoneta). Tot i que els responsables d'Inte-

rior van afirmar, durant la seva compareixença, que cada NOP tindrà una correspondència fixa amb un TIP, el mateix significat de l'acrònim, el fet que els agents puguin canviar de furgoneta depenent de l'operatiu i la manca d'explicacions per part de la conselleria aixequen suspicàcies a l'hora de confirmar aquest extrem.

REACCIONS CONTRAPOSADES

El paper que han jugat els col·lectius que treballen per prevenir i defensar-se de la repressió policial contra les lluites socials ha estat determinant en la consecució d'una mesura que pot ajudar a controlar les actuacions de les unitats antidisturbis dels Mossos d'Esquadra. Tot i que l'anunci es va rebre com una petita victòria, l'entitat antirepressiva Rereguarda en Moviment ha emès un comunicat on qualifica el NOP com a "insuficient" i de "pedaç ineficaç" i denuncia que "no es correspon pas amb el TIP". També han anunciat que continuaran amb la campanya de desobediència #NoEnsIdentifiquem, fins que -entre d'altres exigències- "els antiavalots s'identifiquin clarament amb el TIP".

El SICME afirma que "els grups radicals fa temps que estan guanyant la batalla mediàtica"

D'altra banda, el consell executiu del Sindicat de Comandaments de Mossos d'Esquadra (SICME) ha manifestat la seva oposició frontal a la mesura del Departament afirmant que "desmoralitza els policies i ens afebleix en el control de l'ordre públic" i "condiciona l'actuació dels antiavalots". Al mateix comunicat, el SICME afirma que "els grups radicals fa temps que estan guanyant la batalla mediàtica", demana a Interior un canvi en la política de comunicació i suggereix al govern que legisli en aquest sentit per "mostrar a la societat la realitat de tot plegat".

535

Aquesta és la previsió d'efectius destinats a la unitat central d'antidisturbis abans de finalitzar aquest any. L'any 2008 eren 319.

563.445

euros invertits en granotes ignífugues d'estiu i d'hivern, caçadores d'intervenció, sobrepants impermeables i samarretes tèrmiques

70

furgonetes componen la Brigada Mòbil amb seu a l'edifici Egara de Sabadell. Els vehicles van ser adquirits amb un contracte de renting amb ING Car Lease

CARLA MORAL

EL COS D'ANTIDISTURBIS NO PATEIX LES RETALLADES I GENERA NOVES DESPESES

La BRIMO ha augmentat un 68% els seus efectius des de 2008

Manu Símbarro
@manusimbarro

Dels 319 efectius de 2008 als 535 d'enguany. L'Àrea de Brigada Mòbil (BRIMO) dels Mossos d'esquadra (antidisturbis) no ha patit l'austeritat ni les retallades. Ben al contrari, des de l'any 2008, el nombre d'efectius ha crescut un 68%, amb la consegüent despesa extra que això està suposant a l'erari públic. La despesa, però, no només ha augmentat en l'apartat dels sous, sinó també en el del material, amb la compra dels nous subfusells de precisió LL-06 (que disparen projectils de foam), les màscares antigàs lacrimogen o la renovació del vestuari del cos d'antidisturbis. Tant Joan Saura (ICV) com Felip Puig (CIU) van incrementar les dotacions de la BRIMO i l'ARRO (Àrea de Reforç dels Recursos Operatius), una unitat que també participa en operatius d'ordre públic. Saura ho

Els efectius de la Brigada Mòbil sumen 535 agents i les unitats ARRO en tenen 1.123

va fer en quatre ocasions, el gener i el desembre de 2008 i el març i el juliol de 2012, a través de decrets signats pel seu secretari general i també membre d'ICV Joan Boada, que van aportar 314 agents més a ambdues unitats. Felip Puig va engrair les files del cos en dues ocasions. La primera, el desembre de 2011, quan 51 agents es van incorporar a la BRIMO, i la segona, el juny de 2012, quan, arran de la vaga general del 29 de març de 2012, l'exconseller d'Interior va anunciar la incorporació de 100 agents a aquesta unitat i la de 276 agents a l'ARRO. Aquestes últimes incorporacions -que encara no s'han fet efectives- culminaran l'ascens fulminant dels cossos d'antidistur-

bis de la policia catalana, fins a deixar-los en 535 efectius en el cas de la BRIMO i 1.123 en el cas de l'ARRO. Un total de 1.658 agents al servei de la Comissaria General de Recursos Operatius, amb l'objectiu de controlar i reprimir les protestes en una època de malestar social creixent.

MÉS MATERIAL REPRESSIU

La crisi tampoc no ha minvat la capacitat de la Conselleria d'Interior a l'hora de comprar material que augmenti les possibilitats repressives del cos: els nous subfusells o les màscares antigàs en són l'exemple. El març de 2011, davant les protestes contra l'ús de les pilotes de goma, el departament va adquirir una nova arma "menys letal i de més precisió" a l'empresa armamentista suïssa Brügger & Thomet. La nova adquisició no va substituir la pilota de goma, sinó que va ampliar les municions i, per tant, els costos de manteniment.

El desembre de 2012, l'Institut de Seguretat Pública va comprar 120 màscares antigàs i 660 filtres a l'empresa MSA Española, SAU. La comanda, que també incloïa 120 cascos antidisturbis, va pujar a 77.827,75 euros. Des de l'inici de la crisi, el departament també ha fet compres de vestuari pel cos d'antidisturbis per valor de 563.445,37 euros. Els subministaments, fets el 2009 i el 2007, han inclòs granotes ignífugues d'estiu i d'hivern, caçadores d'intervenció, sobrepants impermeables i samarretes tèrmiques, entre d'altres.

ELS CONTRACTISTES DE LA BRIMO

Darrere el material que facilita la tasca dels antidisturbis, hi trobem corporacions i empresaris amb noms i cognoms. El vestuari, per exemple, el proporcionen una empresa vinculada a Duran i Lleida, Uniform's Line SL, dues empreses saragossanes, Fedur SA i Urvina SL, i la multinacional de la confecció El Corte Inglés. El cas menys conegut potser és el de les furgone-

tes policials que transporten els efectius antidisturbis d'un lloc a l'altre. Els vehicles estan arrendats mitjançant un contracte de renting a l'empresa Ing Car Lease España, filial del banc holandès ING Direct, que el 12 de gener de 2010 va rebre una adjudicació de la Generalitat per valor de 43 milions d'euros pel lloguer de 1.168 vehicles policials, entre ells, les furgonetes de la BRIMO.

Parlem, ara, d'alguns dels contractistes del vestuari. Uniform's Line està dissolta des de l'abril de l'any passat perquè no podia fer front a l'enorme deute bancari que acumulava. Propietària de la marca comercial de vestuari laboral, Joma's, darrere tenia els empresaris Jose Miguel Llorens i Joaquim Massagué, vinculat a Josep Antoni Duran i Lleida, president d'Unió

Un agent escopeter utilitza la llançadora de projectils foam durant els disturbis del 29 de març de 2012 / ROBERT BONET

Democràtica, a través de la plataforma que li va donar suport a les eleccions generals de 2007: Sentit Comú per Catalunya.

Fedur SA és una empresa saragossana dedicada exclusivament a la producció de vestuari i proteccions (cascos, escuts, etc.) per a l'exèrcit espanyol i la resta de cossos repressius de l'Estat: policia, Guàrdia Civil, policies autonòmiques i locals. Al darrere, la família Ferrer-Hernando. Tot i que el pare, Rafael Ferrer, n'és l'accionista majoritari (80%), seguit de la seva dona Pilar Hernando, l'empresa està comandada per un dels fills, Alejandro, que n'és l'administrador únic. Darrere d'Urvina SL, empresa de confecció amb filials a la Xina, França i Mèxic, hi trobem els empresaris Javier Labat Mendi i Angel Urbano Forcen. ◀

VINT ANYS D'HISTÒRIA D'UNES FORGES DE XOC CONTRA ELS MOVIMENTS SOCIALS

El xec en blanc dels homes de negre

Un cordó d'agents van envoltar el parc de la Ciutadella al final de la massiva manifestació del 19 de juny de 2011 / ROBERT BONET

Jesús Rodríguez
@albertmartnez

La Brigada Mòbil dels Mossos d'Esquadra (BRIMO) està especialitzada en el control de manifestacions, en l'execució d'ordres de desallotjament i en la protecció dels edificis oficials durant les protestes ciutadanes i de les membres de l'executiu català en els actes institucionals del govern. Un decret del president Jordi Pujol del 18 de setembre de 1992 va posar la primera pedra per la creació d'aquesta unitat.

L'inspector Elías Frade va ser l'encarregat d'entrenar els primers cinquanta antidisturbis del cos, que, de manera incipient i sense el nom de BRIMO, ja havien actuat amb contundència durant els esdeveniments de l'anomenada *Batalla del Besòs*, el mes d'octubre de 1990. Posteriorment i sense comptar amb les competències d'ordre públic, van protagonitzar el desallotjament del rectorat de la UAB, l'any 1993, i les càrregues contra estudiants que es manifestaven a la plaça de Sant Jaume aquell mateix any. Durant aquelles dates, Simon Cayuela i Ramon Chao van entrar a la unitat i en van ser els

principals comandaments a peu de carrer durant més de quinze anys. També van participar del procés de selecció de noves aspirants. Frade va abandonar els Mossos d'Esquadra l'any 2003 per encarregar-se de la seguretat del Futbol Club Barcelona de Joan Laporta, per recomanació directa del seu sogre Alejandro Echevarría. L'entrada de Manel Hermida com a inspector de l'Àrea Brigada Mòbil i el nomenament de Sergi Pla com a Comissari General de Recursos Operatius (antidisturbis) van encetar l'etapa més polèmica del cos fins a l'actualitat. Pla provenia de la Policia Nacional espanyola i va arribar a la BRIMO acompanyat del seu germà Marc Pla.

ENFRONTAMENT A LA CÚPULA

L'enfrontament personal entre Simon Cayuela i Marc Pla (tots dos sotsinspectors) i la fi del mandat d'ICV-EUIA al Departament d'Interior (que havia confiat més en Cayuela el control dels operatius d'ordre públic) van fer que Cayuela abandonés la Brigada Mòbil l'any 2010 i fos destinat a tasques de seguretat ciutadana a Badalona. Sergi Pla i Manel Hermida, amb el vist-i-plau de Felip Puig, van pujar un graó la contundència dels anti-

disturbis. L'incompliment del decret que ordenava que els efectius anessin identificats es va generalitzar a la BRIMO i a les nou subunitats ARRO distribuïdes per tot el territori català. L'ús de les bales de goma es va fer massiu i indiscriminat durant les protestes per la crisi i les retallades i també a les celebracions futbolístiques. La impunitat, però, ja havia començat temps enrere i una data va marcar l'inici del xec en blanc per als homes de negre. L'endemà del polèmic desallotjament del rectorat de la UB (18 de març de 2009), l'aleshores secretari general de Seguretat Joan Delort va visitar l'edifici Egara de Sabadell (seu principal dels antidisturbis) i va donar ànims als agents, que havien estat fortament criticats per la FAVB, el Col·legi d'Advocats i el Col·legi de Periodistes.

ELS FETS DEL 18 DE MARÇ DE 2009

L'aleshores director general de la policia, Rafael Olmos, va ser substituït per Joan Saura. El gest va ser interpretat, des de fora, com un càstig per la brutalitat policial, però en realitat no era així. Olmos havia criticat obertament els cops de porra contra periodistes i estudiants, aquesta era la causa de la destitució. Manel Hermida -que l'any 2004 s'havia fet famós per una circular interna on recordava als agents que "Napoleó, primer, i Hitler després, van perdre les seves guerres perquè van descuidar la intenció i la logística"- va quedar reforçat. I poc després va protagonitzar l'episodi més conegut de la seva carrera, quan va esper-

Un decret del president Jordi Pujol del 18 de setembre de 1992 va posar la primera pedra per la creació de la Brimo

nar els efectius que desallotjaven la plaça Catalunya de Barcelona el 27 de maig de 2011 amb la frase: "Som-hi Dragons. Gensem pànic o no els traurem d'aquí". Més tard, arribarien les declaracions de Sergi Pla al programa *Salvados* de la Sexta TV, on va afirmar que Gandhi també hauria rebut cops de porra si s'hagués resistit a ser desallotjat. L'octubre de 2012, Manel Hermida va ser cessat de la BRIMO i traslladat a la comissaria del Prat de Llobregat. Dos mesos més tard i després de la greu lesió per bala de goma patida per Ester Quintana, Sergi Pla també va perdre la seva plaça a Egara, tot i que, avui dia, encara no se n'ha publicat el cessament al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. ◀

Els Black Dragons de la policia catalana

Una setantena de furgonetes -Mercedes de color blau fosc- componen la Brigada Mòbil. Agrupades en vuit unitats de set o més vehicles numerats amb la lletra E i una xifra de dos (furgó de comandament) o tres dígitos. Des de l'arribada a l'Àrea Metropolitana de Barcelona l'any 2006, han passat dels 200 efectius als més de 500 -vestits amb uniforme blau marí, quasi negre- a què arribaran enguany. Deu dels uniformats duen una videocàmera amb la qual enregistren les manifestants. Les dues joies de l'escamot són la furgoneta de videovigilància -equipada amb una càmera amb angle de 360 graus i un potent equip informàtic- i el vehicle de material per a desallotjaments, on hi ha percutors, serres elèctriques, malls, ariets, radials, equip electrogen, cordes, cisalles i escales. El seu escut incorpora la imatge d'un drac negre amb les quatre barres. Han creat una línia de *merchandising* amb roba gotopada, clauers, tasses, pins i pegats. El Black Dragons és el seu equip de futbol, que els ofereix els moments més distesos de la setmana. Tenen una forta cohesió interna i, per norma, eviten parlar de la feina.

Agressió a un menor i detenció d'un home en cadira de rodes

Les distàncies en el territori i la multiplicació de conflictes socials i laborals han fet incrementar considerablement les unitats ARRO. Són nou equips d'un centenar d'agents cadascun, ubicats a les capitals de les regions policials: Girona, Granollers, Barcelona, Sant Feliu de Llobregat, Tarragona, Tortosa, Manresa, la Seu d'Urgell i Lleida. Cada regió té un escut amb la imatge d'un animal mitològic. Utilitzen furgonetes Ford Transit de color blau amb franges blanques i no duen escopetes de bales de goma. Jordi Arasa, el sotscaop d'ARRO Barcelona, va ser notícia per la contundent detenció d'un home en cadira de rodes i per haver ferit més de 30 manifestants el 27-M a la plaça de Catalunya. ARRO Tarragona va ser protagonista de l'agressió a un menor durant la vaga del 14-N i ARRO Girona va ser denunciada per apallissar un activista de la PAH. Les ARRO de Lleida (fets del Roser), Catalunya Central (desnonaments a Vic i càrregues a la Festa Major de Manresa) i Metropolitana Nord (desallotjament de la seu d'Unnim al barri de Torre Romeu de Sabadell) també han deixat petja.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

8

Un manifest reclama la revisió dels criteris que regeixen el nomenament de la gerent del Consell Comarcal de l'Alt Penedès

9

Les mesures d'ajust aprovades per la UPC preveuen 340 acomiadaments

ECONOMIA // L'ENTITAT FINANCERA HA GUANYAT MÉS DE SIS MILIONS D'EUROS AMB UN FONS QUE CONTRIBUEIX A AUGMENTAR LA FAM AL MÓN

El Banc Sabadell fa caixa especulant amb aliments

Guiu Ferrés-Costa
@La_Directa

Es futbolistes Luís Figo i Luís Enrique, el cineasta Juan Antonio Bayona, l'humorista Carlos Latre o l'exministra Cristina Garmendia han aparegut a bastament als mitjans les darreres setmanes, però no per cap fet destacable en les seves activitats professionals, sinó com a protagonistes de la darrera campanya publicitària del Banc Sabadell. La important despesa que l'entitat presidida per Josep Oliu porta a terme en aquest àmbit té com a conseqüència directa el silenci dels grans mitjans de comunicació de l'Estat espanyol sobre una de les pràctiques més tèrboles i desconegues del Sabadell: l'especulació alimentària. Segons les dades que ha donat a conèixer l'ONG Veterinaris Sense Fronteres (VSF), el Banc Sabadell ha guanyat prop de 6,5 milions d'euros amb el fons d'inversió BS Commodities, que especula amb diversos tipus de matèries primeres -entre les quals trobem aliments com el blat, els blat de moro o la soja-, des que va estrenar aquest producte financer el desembre de 2008.

que elimini el fons BS Commodities. Segons afirma Javier Guzmán, director de l'ONG, a la DIRECTA, l'entitat financera ha pressionat grans mitjans de comunicació per evitar que parlin del tema i ha assegurat a VSF que el seu fons d'inversió és positiu per a la seguretat alimentària i que garanteix un increment en la renda de les agricultores, just el contrari del que han denunciat la FAO, l'ONG i desenes d'informes independents.

VSF també reclama a les administracions que, com a mínim, fixin normatives que regulin l'especulació amb aliments. Però la realitat és que, actualment, a la UE, aquesta legislació és inexistente. A conseqüència de la pressió de la campanya Banca Sota Control, el Parlament de Catalunya va aprovar una moció, l'any passat, que reclamava la prohibició de l'especulació amb aliments, mentre que el Congrés dels Diputats va validar una iniciativa que exigia regular la pràctica. A l'hora de la veritat, però, el govern espan-

La FAO i el Banc Mundial vinculen l'especulació amb matèries primeres i les crisis alimentàries dels darrers anys

L'especulació alimentària no és una qüestió menor, fins al punt que la FAO (l'organització de les Nacions Unides per a l'alimentació i l'agricultura) o el Banc Mundial l'han considerat com un dels factors fonamentals en l'increment de preus que va provocar les crisis alimentàries dels anys 2007-2008 i 2011, quan almenys 44 milions de persones d'arreu del món es van veure afectades a la fam

en cada ocasió. Les entitats financeres que la practiquen comercialitzen fons d'inversió basats en taules de valors calculats matemàticament, coneguts com a índexs de *commodities*, a partir dels beneficis que generen els contractes de futurs -en què compradora i venedora acorden un preu i una data d'entrega per a un producte determinat- de les matèries primeres -siguin aliments o no- que l'integren.

CAMPANYA DE DENÚNCIA

A mitjan febrer, Barclays va anunciar que deixava d'especular amb aliments, una decisió motivada, en gran part, per la campanya de pressió ciutadana en contra seva. El banc britànic era, juntament

amb els nord-americans Goldman Sachs i Morgan Stanley, un dels grans especuladors d'aliments a escala mundial, com demostren els gairebé 600 milions d'euros que va guanyar amb aquesta pràctica els anys 2010 i 2011. La pressió social també ha provocat que, els darrers mesos, els alemanys Commerzbank i Deutsche Bank hagin fet el mateix pas i, el 2011, la campanya de VSF i altres organitzacions va jugar un paper fonamental en la decisió de Catalunya Caixa de tancar el seu Dipòsit 100% Natural, lligat al mercat especulatiu del sucre, el cafè i el blat de moro.

Des de fa més d'un any, VSF està emprant la campanya Banca Sota Control per denunciar l'especulació alimentària del Banc Sabadell i per exigir a l'entitat

Acció contra el fons d'inversió BS Commodities davant una oficina del Banc Sabadell a Barcelona el febrer de 2012 / VSF

La pressió de VSF va contribuir a fer que Catalunya Caixa liquidés un fons lligat al mercat especulatiu del sucre, el cafè i el blat de moro

yol no ha pogut ni un dit per legislar sobre aquesta qüestió. Javier Guzmán recorda que l'especulació alimentària no només té conseqüències en la població dels països del Sud, sinó que també colpeja especialment la població més vulnerable dels estats occidentals, ja que l'increment dels preus acaba convertint cada cop més aliments en inaccessibles per a una població creixentment empobrida a conseqüència de les pràctiques dels mercats financers per mantenir els seus ingents beneficis. ♦

AIXÍ ESTÀ EL PATI

TERRITORI // ELS PROJECTES VINCULATS A L'ALTA VELOCITAT PASSEN PER DAVANT DEL SOTERRAMENT DE LES VIES QUE ESQUINGEN L'HOSPITALET O SANT FELIU DE LLOBREGAT

Les vies de la separació

Francisco Javier Rodríguez
@La_Directa

L'Estat espanyol és el segon país del món -només superat per la Xina- que té més línies de trens d'alta velocitat. Són 3.000 quilòmetres de vies i 5.400 en construcció o estudi, que superen amb escreix els 1.000 quilòmetres amb què compta Alemanya, d'on prové la tecnologia necessària per construir-les. Darrerament, els governs espanyols han invertit gairebé 34.000 milions d'euros en l'alta velocitat, quinze vegades més que la quantitat estalviada per la congelació de les pensions. A Catalunya, ja s'han invertit prop de 500 milions d'euros en

alta velocitat, mentre que les línies de rodalies continuen patint la falta d'inversió i l'abandonament. La diferència d'inversió és inversament proporcional al pasatge de les línies. Mentre l'ocupació de l'alta velocitat no arriba al 50%, cada dia, 40.000 persones entren a les línies de les rodalies de Barcelona, que estan pendents de la millora contemplada al Pla de Rodalies 2008-2015, que només s'ha executat en un 7%. Malgrat l'arribada de la crisi econòmica el 2007, les inversions en alta velocitat no s'han aturat i, mentrestant, a Barcelona i a Girona, els projectes de soterrament de vies, millora de passos a nivell o reformes de les zones afectades per l'arribada del TAV s'aplagen *ad eternum*. ◀

L'Hospitalet: una ciutat esquinçada

A l'Hospitalet, per passar d'un barri a un altre, no hi ha més remei que creuar la via. Els passos subterranis i els ponts metàl·lics formen part del paisatge d'una ciutat esquinçada per dues línies de tren que separen els barris i els condemnen a viure els uns d'esquenes als altres. "Per molta gent del Centre o de Sant Josep, parlar de la Florida és com parlar d'un altre món; pot dir que sap on és, però no hi ha estat mai", afirma Manuel Domínguez, president del Centre d'Estudis de l'Hospitalet, una de les associacions adherides a la plataforma L'Hospitalet sense vies. L'octubre de 2001, l'Ajuntament, la Generalitat i el Ministeri espanyol de Foment van acordar el soterrament de les línies, però, amb l'arribada del TAV a Barcelona, el projecte va quedar en stand by fins el 2008, l'any que es va aprovar el projecte per colgar les vies de la línia que va a Vilanova i la Geltrú al seu pas pels barris de Bellvitge i el Gornal. José de Jesús, membre del Club de Petanca de Can Serra i antic membre de l'associació veïnal, assegura que "soterrar la via donaria molta més visibilitat" al barri i lamenta que l'administració hagi guardat al fons d'un calaix el projecte arran de l'arribada de la crisi. Can Serra està connectat amb el Centre només per tres passos, un d'ells és un pont d'un sol carril de l'any 1854. La reivindicació d'unir els barris ve de lluny i pretén provocar nous hàbits socials que deixin enrere la ciutat dormitori. Els barris del Gornal i Bellvitge, per exemple, podrien ser un si no fos per les vies. Paquita González, presidenta de l'associació de veïns del Gornal, té 70 anys i en fa 40 que viu al barri. Assegura que la lluita pel soterrament "no és res nou; portem 30 anys manifestant-nos. L'Ajuntament podria fer més del que fa. Si hagués fet cas a la ciutadania, les vies ja no hi serien".

Els darrers trenta anys, vint-i-set persones han mort en aquest pas a nivell de Sant Feliu de Llobregat / F. JAVIER RODRIGUEZ

27 persones mortes al pas a nivell de Sant Feliu

El darrer edifici que algú voldria tenir a menys de deu metres d'un pas a nivell per on passen al voltant de 150 trens diaris és una escola. Això és el que succeeix a Sant Feliu de Llobregat. El primer que troba la quixalla cada tarda quan surt de l'escola Verge de la Salut és una tanca i un doble semàfor vermell que indica perill. "Quan hi hagi un ensurt amb alguna criatura, ja faran", comenta Pedro Martínez, veí de la via i antic portaveu de Progressem amb Metro, una plataforma santfeliuense a favor del soterrament de les vies. El degoteig de persones que creuen el pas a nivell és constant. Més encara quan arriba el tren que va en direcció a Vilafranca de Penedès i el pasatge decideix no utilitzar els accessos inferiors per sortir de l'estació per la porta principal. Durant uns minuts, hi ha vianants que caminen diversos metres pel voral de la via. Durant els últims 30 anys, 27 persones han mort en aquest punt negre de la xarxa ferroviària. L'última va ser un noi de 25 anys que va morir atropellat a la revetlla de Sant Joan de 2010. El 15 de juny de 2006, l'aleshores alcalde de Sant Feliu Juan Antonio Vázquez, l'exministra espanyola de Foment Magdalena Álvarez i l'exconseller Joaquim Nadal van signar, a Madrid, l'acord pel qual es concretava el finançament de l'obra per dur a terme el soterrament. "Hi hem dedicat hores i hores i no s'ha fet res", afirma Silvestre Gilaberte, president de l'Associació de Veïns Roses del Llobregat. Gilaberte està acostumat a les bones paraules i a les rialles, però no creu que el projecte sigui "factible a curt termini". "Això, en el seu moment, va interessar a qui va interessar i ens van obrir les portes de bat a bat", explica Gilaberte. Segons Pedro Martínez: "El problema va venir de la negociació: l'Ajuntament es va comprometre a pagar un 30% del projecte (dels 125 milions pressupostats), amb diners que havien de sortir de requalificar terrenys, i després va arribar la crisi...".

Sant Narcís no veu el final del túnel

ADIF i l'Ajuntament de Girona s'obliden de les obres del TAV després de garantir la circulació de trens

Pau Casacuberta
@paucasacuberta

Dos mesos després de l'arribada del tren d'alta velocitat (TAV) a Girona, el barri de Sant Narcís encara no ha recuperat la normalitat. Tanques metàl·liques i màquines excavadores han convertit un espai verd en un camp de batalla. Les obres van començar fa quatre anys i mig i es podrien allargar uns quants anys més. Veïnat i comerciants, mentrestant, es desesperen.

Des de la seva cabina blanca, el vigilant de seguretat observa com cau la pluja amb ulls ensopits. Una mica més enllà, tubs de plàstic i altres materials de construcció s'amunteguen desordenadament sobre el fang i els bassals arreu d'una superfície de 40.000 metres quadrats. Aparentment, ningú no treballa a les obres que han de fer reviu el Parc Central, un dels principals espais verds de Girona.

"Abans de la inauguració, aquí, hi treballaven 600 persones. Ara no n'hi ha ni una quarta part", em comenta el vigilant. Després que el primer TAV arribés a Girona, Adif ha reduït el personal de manera dràstica. La prioritat era que els trens poguessin circular i, un cop aconseguit aquest objectiu, sembla que ningú no es preocupa de Sant Narcís, el barri més afectat per les obres.

Sorolls, brutícia, contaminació, pèrdua d'espais verds i un duríssim impacte sobre el comerç del barri. Aquest és el balanç de l'arribada del TAV a Sant Narcís. I el pitjor de tot és que aquesta situació es podria allargar indefinidament. Adif ha promès que les obres acabarien el mes de desembre d'enguany, però, després de quatre anys de rectificacions i incompliments, ningú no es creu res. I menys en plena contracció econòmica.

Després de quatre anys d'obres, gairebé tots els comerços de Sant Narcís han tancat

Malgrat les mostres d'optimisme de l'alcalde i diputat Carles Puigdemont (CIU), que veu el TAV com una oportunitat d'or per relançar l'economia gironina, Sant Narcís es mira l'estació amb escepticisme. "Els turistes no vindran aquí, sinó al centre. Hem sofert les obres durant cinc anys i ara seran uns altres els que se n'enduran els beneficis", es lamenta Martí Carreras, president de l'associació de veïns. Després de quatre anys d'asfíxia, gairebé tots els comerços han tancat i els que queden agonitzen entre deutes bancaris i impostos municipals. Aquest és el cas de Valentín, que va obrir un gimnàs al principi del carrer

fa dotze anys. Com que el negoci anava vent en popa, Valentín va demanar un crèdit per ampliar el local i comprar màquines noves. Però, arran de les obres, la clientela va caure en picat i, ara, Valentín amb prou feines pot mantenir el gimnàs obert. Per aquest comerciant, els suposats beneficis del TAV queden molt lluny: "De què em servirà el tren, si m'ofego tres-cents metres abans d'arribar a la platja?".

El veïnat se sent especialment molest amb el consistori, que hauria d'actuar com a interlocutor amb Adif, el responsable final, i vetllar pel benestar del barri. A l'hora de la veritat, després de dotzenes de reunions, l'Ajuntament no ha pres ni una sola mesura per paliar les conseqüències de les obres: no s'han indemnitzat els comerços, no s'han escoltat les queixes del veïnat i, més enllà d'emfàtiques declaracions públiques, pràcticament no hi ha hagut cap actuació contra els incompliments d'Adif.

El menyspreu de l'Ajuntament envers el barri de Sant Narcís alimenta les sospites d'especulació urbanística i gentrificació. Un cop s'hagi recuperat el Parc Central, els comerços i els habitatges propers multiplicaran el seu valor immobiliari. Per aquesta raó, algunes veïnes consideren que el consistori està aprofitant les obres i el tancament de comerços per preparar l'arribada d'habitants amb més poder adquisitiu. ◀

Cornellà, l'exemple d'una lluita guanyada

A Cornellà de Llobregat, les vies no actuen de separació física des de fa uns anys. La via fèrria que dividia els barris del Centre i La Gavarra –i que, a nivell municipal, servia per distingir entre el Cornellà de Dalt i el Cornellà de Baix– passa, des de 2009, per sobre d'un viaducte elevat que evita que el veïnat hagi de creuar les vies per passos i ponts mal cuidats. "Fins l'any 2008, l'únic obstacle per a la cohesió de la ciutat eren les vies", explica Mari Carmen Quesada, presidenta de l'AVV Casc Antic de Cornellà. La reivindicació de les vies, com passa a l'Hospitalet i a Sant Feliu, ve de lluny, tot i que, aquí, s'ha plantejat una solució lleugerament diferent de la proposada a altres llocs. Aquí, el handicap era important, ja que van haver de combinar tres mitjans de transport, el tren de rodalies, el metro i el TramBaix, en una mateixa zona. A més, aquesta àrea coincideix amb l'antic Canal de la Infanta, fet que provocava que "quan ploviess quatre gotes, tot s'inundés per l'aigua que queia d'Esplugues", recorda Quesada. Aquest pont de 154 metres de llarg sembla haver posat fi a la separació física i psicològica de Cornellà en dues parts separades per les vies. La diferència, en aquest cas, amb el cas riberenc i santfeliuenc ha estat la data en què es va fer i l'inici ràpid de les obres: abans del fatídic 2008, any d'inici de la crisi.

Obres del TAV al barri gironí de Sant Narcís / ADIF

POLÍTICA // ARRAN DEL NOMENAMENT DEL NOU GERENT DEL CONSELL COMARCAL DE L'ALT Penedès. UN MANIFEST DEMANA QUE ES TINGUIN EN COMPTE LA COMPETÈNCIA I ELS MÉRITS EN L'ELECCIÓ DELS CÀRRECS PÚBLICS I DE CONFIANÇA

“Els càrrecs de confiança no poden ser una oficina de col·locació dels partits polítics”

Aina Torres Rexach
@La_Directa

Un grup de ciutadanes del Penedès han signat un manifest on demanen que la competència i els mèrits siguin les bases per escollir els càrrecs públics i de confiança. Ho han fet amb motiu del nomenament, el 14 de març, de Francesc Rosell com a nou gerent del Consell Comarcal de l'Alt Penedès, un nomenament que precisament s'ha fet sense cap tipus de convocatòria pública perquè, des de 2011, ja no és necessari. En aquell moment, es va modificar el Reglament Orgànic Comarcal (ROC) perquè, a l'ens comarcal de l'Alt Penedès, no calgués convocar un concurs públic per escollir la gerent.

La modificació del reglament la va fer el govern del Consell Comarcal de l'Alt Penedès, format per CiU i ERC, arran d'un recurs de reposició presentat per la CUP que denunciava que s'estava incom-

plint el ROC perquè el gerent de 2011, Francesc Escribà (vicepresident comarcal de CDC), també havia estat escollit sense concurs públic, tot i que l'article 79 del reglament ho requeria. Per la seva antiguitat (vigent des de 1989), aquell ROC contradeia les lleis aprovades posteriorment pel Parlament de Catalunya i el Congrés dels Diputats que consideren que la figura de gerent és un càrrec de confiança i, per tant, de lliure designació. Davant el recurs de la CUP, el govern de l'ens comarcal va destituir Francesc Escribà, el va contractar amb un altre càrrec i va canviar el reglament per poder contractar el gerent sense convocatòria pública.

Ara, amb l'elecció del nou gerent sense concurs públic, les signants del manifest han volgut deixar clar que el consell comarcal és un ens complicat de gestionar i, per tant, cal buscar la millor candidata; i això només es pot fer amb una convocatòria pública oberta. Un dels signants del manifest i exconseller comarcal de la CUP, Xavier Navarro, afirma: “Po-

dem entendre que hi hagi d'haver alguns càrrecs de confiança, però aquesta persona ha de demostrar que té les capacitats adequades. Estem parlant de diners públics”. Actualment, el gerent cobrava 54.000 euros anuals. Un altre signant del manifest, Josep Maria Masachs, director de l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès i exmilitant del PSC, afirma: “El fet de ser un càrrec de confiança no eximeix les administracions d'exigir que la persona escollida hagi d'estar capacitada per desenvolupar les funcions que se li encomanen. Això no es pot convertir en una menjadora de gent que no té ni ofici ni benefici ni tampoc en una oficina de col·locació de tots aquells a qui els partits tenen necessitat de donar feina per mantenir fidelitats”.

MÉS ENLLÀ DEL PENEDÈS

Però el nomenament del gerent del Consell Comarcal de l'Alt Penedès no és l'únic cas que ha generat polèmica. Altres eleccions de gerents de consells comarcals, totes elles el 2011, han posat sobre la

taula el debat de la preparació tècnica dels càrrecs de confiança.

Al Solsonès, el PSC i ERC van criticar amb duresa que es modificués prèviament la qualificació professional necessària per accedir al càrrec de gerent, que es va rebaixar abans que l'exalcaldessa de Castellar de la Ribera i exconsellera provincial per CiU, Teresa Canal, fos nomenada gerent del consell comarcal. Si anteriorment calia la titulació d'enginyera o llicenciada, després, també podia ser de diplomada, batxillerat o FP. L'oposició es va queixar de la despesa excessiva que això suposava, ja que, amb un nivell de batxillerat, s'estaria pagant un sou equivalent al de llicenciada (37.235,88 euros nets anuals) i van assegurar: “Aquí, les coses es fan al revés: primer es tria la persona i, després, es modifiquen els criteris de selecció per ajustar-los a l'escollida”.

Al Consell Comarcal del Maresme, l'actual gerent i exregidor de CiU a Sant Pol, Ramon Llastarry, també va ser criticat per l'oposició pel fet de ser la primera persona que ocupava aquest càrrec sense titulació. Finalment, al Consell Comarcal de l'Alt Urgell, l'oposició va assegurar que el nomenament de la nova gerent, Sara Camps, assessora política del grup de CiU al consell, responia a interessos partidistes: “No reuneix el perfil tècnic ni té prou experiència laboral per exercir de gerent”.

“Les coses es fan al revés: primer es tria la persona i, després, es modifiquen els criteris de selecció per ajustar-los a l'escollida”

Així doncs, la seixantena de signants penedesenques del manifest consideren que l'exercici de la política no ha de ser un tipus de vida, sinó que ha de respondre a una voluntat de servei a la ciutadania. D'aquesta manera, demanen que el disseny de les institucions públiques doni forma a una organització eficient en benefici d'una millora del benestar social. Aquest disseny, diuen, comporta necessàriament que la meritocràcia sigui present en tota contractació de personal i que les retribucions salarials estiguin basades en aquests mèrits. ♦

Ple del Consell Comarcal de l'Alt Penedès / CCAP

ENSENYAMENT // LES MESURES APROVADES PER UNS ÒRGANS DE GOVERN EN FUNCIONS PREVEUEN 340 ACOMIADAMENTS

La UPC escanya els pressupostos per reduir el dèficit i pagar deute

Oriol Matadepera
@OriolMatadepera

Mentre el Consell Social de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) continua presidit en funcions per Joaquim Boixareu -inicialment imputat al cas Nóos amb Iñaki Urdangarín, tot i que el dilluns la seva causa va ser arxivada provisionalment-, estudiants, treballadores i docents protesten per una retallada pressupostària del 10,4% respecte al 2012, de la qual es derivarien 340 acomiadaments.

El Consell de Govern i el Consell Social, òrgans de govern en funcions, han aprovat aquest pressupost abans que es constitueixi el nou claustre que modificaria l'actual correlació de forces. La gerència ha amenaçat que, si no s'aprova el pressupost, la Generalitat intervingrà econòmicament la UPC, sobre la qual existeix una comissió de seguiment amb tres membres del govern que pot ser ampliada. La retallada va ser signada el 12 de març pel secretari d'Universitats i Recerca, Antoni Castellà, el rector Antoni

Giró i Joaquim Boixareu a través d'un acord que obliga a l'aprovació del pressupost; un document de 60 pàgines on gairebé tots els punts parlen de reducció, contenció i control pressupostari, incint específicament en les despeses i contractacions de personal.

Professorat i estudiants d'arquitectura iniciaran una vaga indefinida per exigir la constitució d'un nou consell de govern el 8 d'abril

Aquests dies, la comunitat universitària ha fet concentracions per exigir un canvi de rumb i la convocatòria anticipada d'eleccions al rectorat: mentre s'aproven acomiadaments i reducció de centres docents, augmenta el pagament d'interessos d'un deute acumulat de 110,9 milions d'euros. El Consell de l'Estudiantat i el personal docent i administratiu i de serveis han aixecat la veu de protesta per indicar que la situació és

insostenible i acusar el rector "d'iniciar a corre-cuita dos grans plans molt controvertits i poc consensuats i amb una eficàcia i una justificació qüestionables". En aquesta línia, el professorat associat de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura (un 65% del professorat d'arquitectura) iniciarà una vaga indefinida a partir del 8 d'abril, juntament amb les assemblees d'estudiants, per exigir la dimissió del director i la constitució d'un nou consell de govern.

L'EXCEPCIÓ COM A NORMA

El pla de viabilitat aprovat la primavera passada va consistir en l'acomiadament de treballadores temporals i en la no renovació de contracte de personal docent associat. Es va presentar com una mesura extraordinària que no es tornaria a repetir i que s'havia pres en una situació molt difícil, precisament per revertir-la. Gran part del personal docent membre del consell de govern va apel·lar a la unitat en moments difícils i a la responsabilitat per aprovar aquell pla al·legant que no es tornaria a repetir. Al darrer consell de govern del 15 de març, es van

Concentració a les portes de la Fundació UPC el 15 de març / RAMON SERRA

Concentració a la nova seu del Secretariat d'Universitats i Recerca on se celebrava el Consell de govern de la UPC el 19 de març / ENRIC CATALÀ

utilitzar els mateixos arguments per aprovar el pressupost de 2013. L'altre pla enfocat en la reestructuració de la UPC pretén reduir la dimensió de la universitat amb la integració de centres per disminuir el nombre de departaments i eliminar la duplictat de titulacions. Així, pretenen fusionar Arquitectura del Vallès amb Barcelona, l'adaptació dels estudis d'Igualada al campus de Manresa, a més de proposar la venda de l'edifici de la Facultat de Nàutica a Barcelona. ◀

Tens diners per estudiar?

Un alumne de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona (UPC) pagava 617 euros per 36 crèdits el segon quadrimestre del curs passat i 1.115 euros per 39 crèdits el primer quadrimestre d'aquest curs. Això sense repetir cap assignatura. S'han eliminat beques i ajuts culturals i esportius i s'han reduït de manera substancial les beques d'aprenentatge UPC, els ajuts complementaris de mobilitat d'estudiants i els ajuts a estudiants a zones geogràfiques concretes. Tampoc es poden concedir exempcions, condonacions, rebaixes, descomptes ni moratòries en el pagament de taxes, preus públics i tarifes previstes, que al seu torn augmenten un 19,6%. Totes les despeses de personal es redueixen significativament, però la partida de Seguretat augmenta de 0 a 2,4 milions d'euros.

Transformem la UPC en un centre veritablement públic i de qualitat

Álvaro González
Membre del consell de govern i portaveu de la Coordinadora d'Assemblees de la UPC
@La_Directa

Ala UPC, el canvi no es pot fer -com a cap altra universitat pública- des de les seves vies institucionals (claustre, consell de govern, etc.). El canvi vertader que transformi la universitat actual en un centre veritablement públic i de qualitat haurà de venir d'una lluita global amb perspectiva sistèmica. És una incoherència parlar d'universitat pública

mentre visquem sota el capitalisme. No obstant això, sempre es poden aconseguir millores que pal·lin les conseqüències neoliberals sobre la nostra universitat o, si més no, transformar-la perquè actuï de trampolí per a aquest canvi econòmic i social.

En aquest àmbit d'actuació concret i limitat i donada la inviabilitat de qualsevol mesura alternativa amb l'equip rectoral actual, cal fer fora el rector Antoni Giró i tot el seu seguici de càrrecs acadèmics i de confiança. Cal que la Generalitat entengui el malestar social que hi ha a la UPC i que li serveixi com a toc d'atenció perquè no torni a intervenir. Des d'aquest nou horitzó, el primer mínim que

cal exigir a les autoritats acadèmiques de la UPC és que liderin una defensa acèrrima dels paràmetres que fins ara havien definit la universitat com a pública. El segon seria una renegociació a l'alça de tots els contractes que manté la UPC amb empreses privades (Seat, Alstom, Endesa, Banco Santander) o una revocació, si no són rendibles per a la universitat. El tercer es basaria en la venda de l'edifici que allotja la Fundació UPC, en lloc de vendre el de la Facultat de Nàutica. L'últim mínim seria una retallada en els complements astronòmics d'alguns càrrecs acadèmics, que suposen una partida pressupostària de prop d'un milió d'euros. ◀

CARA A CARA

Medicines alternatives: ciència o placebo?

Les malalties afecten les persones de manera diferent i cada una hauria de trobar el seu remei. Actualment coexisteixen mètodes mèdics ben diversos però no exempts de controvèrsia entre si, donat que uns, la medicina al·lopàtica, estan avalats per la seva oficialitat però també acumulen mala fama. Diuen que la medicina oficial és vàlida per als processos aguts de malaltia, perquè té mitjans per a controlar les crisis amb medicaments i cirurgia d'urgència, però no és adequada per a tractar les malalties cròniques perquè, si bé ajuden a suportar la malaltia, i establir-la per un temps, no retornen la salut i poden acabar danyant altres òrgans. Les medicines alternatives actuen sobre l'origen de les malalties i són processos curatius més lents i acostumen a comportar canvis d'hàbits transcendents.

Medicina alternativa?

José M. Baltueña
Metge
@La_Directa

Crida molt l'atenció que, quan la medicina científica, basada tant com pot en l'evidència, assolix em màxim grau d'eficàcia de la seva història, s'estigui donant un augment de les anomenades "medicines tradicionals", considerades per un segment important de la població com a alternatives plausibles a la medicina científica.

L'OMS ha contribuït a aquest auge de manera que ha de ser coneguda. L'organització ha tractat de delimitar l'abast de les medicines tradicionals i, en aquest sentit, cal assenyalar el poc ús que ha fet del terme "medicina alternativa". Per a l'OMS, medicina tradicional és el conjunt de pràctiques, mètodes, coneixements i creences en matèria de salut que impliquen l'ús amb finalitats mèdiques de plantes, parts d'animals o minerals, teràpies espirituals i tècniques i exercicis manuals aplicats per a tractar, diagnosticar i prevenir les malalties o preservar la salut. En una definició tan àmplia, hi caben nombrosos procediments, però l'OMS hi para atenció a l'acupuntura, la fitoteràpia i l'homeopatia; també reconeix, però, la creixent utilització de la medicina ayurvèdica i unani (procedents de la Índia), l'osteopatia i la quiropràctica.

Parlar de medicines alternatives implica una important presa de posició, si pretenen substituir, del tot o en part, la medicina científica. Per a molts metges i farmacèutics, aquesta pretensió és una autèntica aberració i només estan disposats a admetre que són procediments complementaris, no convencionals ni paral·lels.

Per als defensors del concepte exclusiu i exclouent de medicina tradicional, l'argument principal per al rebuig del terme "medicina alternativa" rau en la freqüent aparició d'intoxicacions greus

provocades per l'ús de plantes en quantitats o indicacions errònies. L'OMS ha considerat que, "donades les poques dades científiques sobre la innocuïtat i l'eficàcia de la medicina tradicional", és important que els governs adoptin mesures com formular una política i una reglamentació nacional per al bon ús d'aquest tipus de medicines, així com per a una integració en el sistema d'atenció a la salut.

També seria cabdal establir mecanismes de reglamentació per controlar la innocuïtat i la qualitat d'aquests productes així com sensibilitzar el públic respecte a les teràpies que poden aplicar-se amb eficàcia.

Una de les crítiques més constants a la fitoteràpia es basa en les grans diferències en la concentració de les substàncies actives que deriven dels procediments aplicats en el conreu, la recol·lecció i l'emmagatzemament, a tal efecte, caldria establir mètodes de cultiu i conservació de les plantes medicinals de manera que permetin un ús de més llarga durada. ◀

Més qualitat de vida

Sònia Martínez Vilella
Acupuntora
@La_Directa

Defensar les medicines alternatives és posicionar-se a favor de la millora de la qualitat de vida dels seus pacients. Els seus resultats positius estan documentats i no presenten efectes secundaris. Cada cop més, les persones volem decidir sobre els aspectes que afecten les nostres vides i l'ús de les medicines alternatives -fitoteràpia, homeopatia, acupuntura, etc.- s'emmarca en aquest punt, fent que les opinions de metges i farmacèutics cada cop són més orientatives i menys decisives.

D'una banda, la medicina convencional, la que tots coneixem, la practiquen els metges, infermers, farmacèutics... que tracten els nostres símptomes i malalties mitjançant analítiques, medicaments, radiació o cirurgia. Ataca directament els símptomes, produeix un alleujament immediat i la sensació que el problema ha desaparegut.

Però no sempre és així, el problema persisteix i els símptomes tornen. Els medicaments tenen efectes secundaris a vegades irreparables. El gran avantatge era la seva gratuïtat. Des de les instàncies mèdiques s'insisteix a parlar de la prevenció de la medicina alternativa i natu-

ral per assegurar-ne la seva innocuïtat, obviant que un de cada tres pacients ingressa als hospitals per errors en la medicació o pels efectes col·laterals d'aquesta.

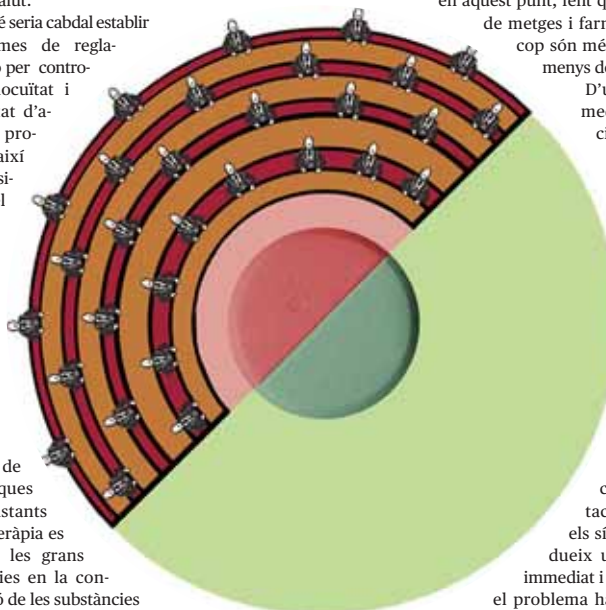
D'altra banda, la medicina alternativa és aquella que entra en una dimensió semidesconeguda, una mica tabú. Són tècniques difícils d'entendre per a la majoria però funcionen. Finalment hi ha una franja entremig, on tenim unes tècniques ja bastant conegudes i acceptades (tot i considerar-se alternatives) com l'homeopatia, l'acupuntura, la reflexologia, la medicina natural...

La situació ideal seria aquella en què convivissin els dos tipus de medicina en els centres de salut, de manera que ens remetessin al metge més adequat

El gran avantatge d'aquesta medicina alternativa és que no provoca mai efectes secundaris i la curació, tot i ser més lenta, és més efectiva perquè combat el problema des de l'arrel.

La situació ideal seria aquella en què convivissin els dos tipus de medicina en els centres de salut, de manera que ens remetessin al metge més adequat en funció de la malaltia i que el diagnòstic es fes per les dues parts. D'aquesta manera, els errors mèdics serien menors i els tractaments més eficaços.

També es podria parlar lligament dels interessos econòmics de les farmacèutiques i de com incideixen en les medicacions receptades pels professionals de la medicina, però aquest seria un altre article. ◀

/ MANUEL CLAVERO

PERSPECTIVA

Menys indústries i més cultura

Marta Ardiaca, Rafa Milán
Triballadores públiques en/de cultura

@mardiaca, @rafamilan

Jordi Oliveras
Coordinador d'Indigestió
i de la revista 'Nativa'

@indigestio

En els darrers dos anys hem participat en les diverses assemblees i plataformes que s'han convocat des de la cultura. Més enllà de les idees que s'han anat expressant, el llenguatge emprat ens ha anat definint en els nostres posicionaments en relació a la cultura i les anomenades indústries culturals.

Perquè ens sentim tan lluny quan sentim parlar d'indústria cultural? O potser hauríem de fer la pregunta contrària: Perquè hi ha gent que interioritza d'una forma tan natural el llenguatge que dona per fet que la cultura s'organitza en una indústria?

I és que ja fa molts anys que es va creant tota una manera de pensar i explicar la cultura com una activitat puntera en l'economia. Es diu que cal donar suport a la cultura perquè és una font de treball, riquesa i prestigi. La cultura, vista així, deixa de ser una activitat principalment pertanyent al conjunt de les persones que formem la societat i passa a ser una activitat d'especialistes que "la fan" per a la societat i, a partir d'aquí, d'una indústria que la manufactura.

En aquest context, molta gent que està malvivint amb sous del tot irregulars, provisionals i precaris es posa "el barret" de la indústria. I també moltes organitzacions que tota la vida han viscut de diners públics es disfressen d'indústria rendible, quan això no aguantaria cap anàlisi econòmica mínimament rigorosa.

Donar per fet que la cultura es gestiona principalment des d'una indústria implica: considerar que la cultura és cosa d'especialistes en lloc de quelcom que produïm socialment; sotmetre la cultura a la tirania dels objectes culturals en detriment dels processos culturals; prioritzar el contacte entre artistes i indústria per sobre de la relació entre artistes i societat; estar més

Lluitar per la cultura ha de suposar la revisió de 30 anys llargs de discurs adossat al poder

pendents del guany econòmic que suposa la producció cultural que dels beneficis que aporta a la comunitat; apostar per "productes" massius i d'interès global per sobre de "productes" que tinguin sentit en comunitats concretes.

Assumir la idea de la indústria cultural ens sembla que és participar en el mateix procés que ja es dona en altres àmbits de l'organització social (salut, agricultura, habitatge, educació...) de sotmetre tots

els aspectes de la vida a la dinàmica econòmica. Un procés que ens sembla que ja està demostrant abastament els seus efectes nocius.

En lloc d'això, de lluitar per consolidar un sistema que, en el cas de la cultura catalana i espanyola mai ha arribat a funcionar, pensem que cal donar un altre sentit als models organitzatius de la cultura en què estiguem més pendents de les pràctiques culturals de la ciutadania que de les del "sector cultural"; en què fem una relectura del llegat cultural i de la idea de creador que hem construït; en què apostem per una economia social que treballi per la cultura en lloc d'orientar-ho tot cap les empreses; en què el paper de les administracions públiques sigui obert, transparent i adaptable a les demandes i necessitats de la ciutadania, basat en el diàleg i no en el control. Conscients de l'obsolescència del paradigma del treball com a articulador de la societat, desistim de barallar-nos per demostrar la viabilitat econòmica de la cultura i el caràcter imprescindible dels actors culturals.

Pensem que lluitar per la cultura avui no ha de consistir en recuperar un projecte cultural centrat en l'aliança de mercat i estat i assumit per exercicis d'emprenedors i especialistes. Lluitar per la cultura ha de suposar la revisió de 30 anys llargs de discurs adossat al poder, i pensar en la cultura com quelcom que es construeix des de baix, buscant models de gestió conseqüents amb aquesta idea. ◀

CANVI DE RUMB

Coopfunding: l'autogestió és cooperativa

Xavier Borràs
EcoDiari.cat i Comissió de Comunicació
de la Cooperativa Integral Catalana
@CoopIntegral

El *crowdfunding* s'ha definit, fins ara, com un sistema de finançament d'una iniciativa emprendedora o d'un projecte de creació basat en petites aportacions d'un ampli col·lectiu de persones, generalment per mitjà d'un lloc web, les quals reben alguna mena de compensació relacionada amb el projecte que es finança.

Aquestes plataformes acostumen a tenir els projectes actius durant 40 dies, de forma que els projectes que s'hi presenten ho han de donar tot durant aquest període, a més de jugar-s'ho al tot o res: si no arriben a la quantitat marcada com a objectiu es queden sense un duro.

La Cooperativa Integral Catalana i CASX (Cooperativa d'Autofinançament Social en Xarxa) han donat la volta al *crowdfunding* amb el desenvolupament del web Coopfunding.net, en què no es tracta que el col·lectiu s'adapti a la plataforma, sinó la plataforma al col·lectiu. Efectivament, Coopfunding vol ser un nou portal per fer visibles projectes cooperatius que tinguin l'objectiu de promoure l'autogestió i facilitar-los l'accés a recursos monetaris col·lectius. Una eina, doncs, per fer conèixer els projectes cooperatius, una finestra des d'on es puguin fer visibles, enxarxar-se i promoure l'autogestió.

El que és substancial d'aquest nou portal, fet amb programari lliure -amb el suport tecnològic de desenvolupadors de la xarxa social N-1, del col·lectiu Lorea-, és que serà un sistema que reculli recursos, també, per ajudar a l'autogestió del propi sistema; és a dir, es finançarà a través de donacions, just al contrari dels portals fins ara coneguts de *crowdfunding*.

Hi ha moltes altres diferències que fan de CoopFunding el primer portal de microfinançament amb un clar fonament polític anticapitalista, en aquest cas a l'entorn de l'autogestió, la desobediència, la Revolució Integral i la necessitat de bastir una altra possible societat fora del capitalisme i dels estats. No endebades, el primer projecte del web és el que, sota el lema "La desobediència no hi cap a la presó, protegeix la Revolució Integral", té la intenció de finançar una estructura organitzativa de protecció perquè cap persona desobedient no hagi d'anar mai a la presó.

Aquest projecte, necessitat d'una alternativa a causa de les limitacions legalistes d'altres plataformes, ha provocat que CoopFunding aparegui a Internet abans del previst. Molt resta obert. El procés per acabar-lo de definir pot ser tan cooperatiu com es pretén que ho sigui un cop s'hagi posat del tot en marxa. ◀

IMPRESSIIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

A dieta de petroli

Bàrbara Pérez Lobeto
Barcelona

Vivim en una societat que gira entorn del petroli, del qual depèn el nostre actual model econòmic. És el que ens dóna energia, el que ajuda a què el món es mogui, ja sigui per a posar en marxa el cotxe o la calefacció o per a prendre una dutxa d'aigua calenta. Els seus derivats també ens faciliten borses de plàstic, implants dentals, fibra òptica, fins i tot maquillatges.

És sabut que el petroli barat està destinat a acabar-se, fet que ens obligarà a replantejar-nos hàbits i estils de vida. Però no és només l'exhauriment d'aquest recurs el que ens ha de dur a propiciar un nou model de consum més responsable i sostenible, sinó també les conseqüències que produeix el consum desmesurat. Si existeix una altra forma de fer-lo, ja que cada vegada són més les fonts alternatives d'energia, per què seguim en el mateix punt de dependència petrolífera? A qui li convé?

A l'Estat espanyol, la preocupació ciutadana, en la seva majoria, deriva en què petroli és sinò-

nim d'augment de preus, però pensariem igual si visquéssim en un altre país? No opinariem el mateix del petroli si visquéssim a una ciutat assetjada per la lluita de qui té el control sobre l'or negre, ni si un familiar nostre hagués mort a causa d'aquesta guerra, com el que li va succeir aquell 2003 a milers de famílies a l'Iraq, o com va ocórrer a Sudan l'any passat.

Si visquéssim en un país d'aquests, on el petroli és més un problema que una solució, no pensariem que fos una bogeria posar-nos a dieta de petroli. ◀

L'espècie humana

Enric Miquel
Barcelona

Josep Pla dividia les persones en tres categories: amics, coneguts i saludats. Això era fa molt de temps; actualment aquesta classificació deixaria molta gent fora i, per tant, ha de quedar així: amics, coneguts, saludats i imputats. ◀

PENSEM

Anacronisme

Marc Rude
@MarcRude

Del grec *ana*, contrari i *chronos*, temps, un anacronisme és una inconsistència temporal; especialment la juxtaposició de persones, esdeveniments, objectes i costums pertanyents a diferents períodes cronològics. Si, visionar amb un ordinador portàtil la cimera ritual dels druides d'una secta tardoromana és un exemple destacat d'aquest concepte. Pensem que, quan ens morim, anirem a una calorosa cambra subterrània on dimoniets eixelebrats ens pessigaran els mugrons amb unes tenalles si ens neguem a adoptar les prohibicions sexuals de les tribus ramaderes de l'antiga Judea. Discutir sobre quin dels candidats a gran xaman serà més o menys *progre* o *fatxa* és com plantejar-nos quin faraó egipci ens sortiria més bolivarià, anarcosindicalista o

neoliberal. No és necessari repassar la llista de crims contra la humanitat que ha protagonitzat la Santa Mare Església -perquè, per fer-ne un mínim resum, faria falta omplir totes les pàgines d'aquest setmanari durant les properes dècades- ni entrar en debat sobre la

El vostre lloc no és als telenotícies, sinó als museus i els llibres d'història

veracitat científica o les multiplicacions alimentàries o de les inseminacions-per-colom. El vostre lloc no és als telenotícies, sinó als museus i els llibres d'història. Deixeu en pau la canalla, les dones i, fins i tot, els mateixos simpatitzants del missatge social de Jesús de Natzaret. Entregueu els rosaris, dissoleu-vos. ◀

COM S'HA FET...

Aquesta setmana hem anat a Lleida a fer una de les quatre assemblees generals que fem anualment. Feia molt de temps que l'assemblea general no sortia de l'àrea metropolitana de Barcelona i, per tant, això ja està molt bé en si, perquè el creixement i la implantació al territori és una de les tasques que estem reprenent des del procés Dafo. El Jose està agafant el toro per les banyes amb força en un intent d'organitzar i enfortir un àmbit del projecte a consciència, però necessita el vostre ajut. Per això aprofitem per fer saber a tothom que estem fent aquest procés i que, si sabeu que al vostre poble, barri, comarca o ateneu no es ven

la DIRECTA o no es coneix, ens ho feu saber i pensarem juntes la manera de solucionar-ho. Entre totes podrem, soles no. La tasca de les persones que fan possible la DIRECTA al territori (notícies, punts de venda, subscripcions, etc.) és voluntària. Si aconseguim persones amb ganes a cada comarca podrem aconseguir que les coses que vulguem explicar a la DIRECTA arribin a molta més gent. Gràcies. A part d'això, a l'assemblea hi va haver acords i propostes, com sempre; ja n'informarem. Només us volem avançar que el 20 d'abril celebrarem el setè aniversari de la DIRECTA a l'Ateneu Popular 9Barris. Fins la setmana que ve. Salut! ◀

EL RACÓ IL·LUSTRAT

PITU PITARCH

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.info
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

creative commons LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

RECONeixEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciat.

NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. //

Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou **Així està el pati** Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Lèlia Becana i Maria Manyosa **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Laia Gordi i Oriol Andrés **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarria i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hiba Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí i Muriel Comas **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Carlos Villafranca **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Jordi Raymond **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Téllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 19

Recollida selectiva: per a qui?

Tres noies cantant el 'jingle' encomanadís de la campanya 'Envàs, on vas?', la perplexitat ciutadana i les xarxes socials han posat en el debat públic un model de gestió de residus que ha durat vint anys però que cada cop és més qüestionat. La recollida selectiva és la cara més visible d'aquest model a Catalunya. Però, és l'única alternativa?

Victor Mitjans
afons@directa.cat

La recollida selectiva és la clau de volta per recuperar els recursos que el model econòmic actual converteix en residus. Tanmateix, el model present no ha estat definit en funció d'objectius ecològics o socials. El poder polític i econòmic de les empreses envasadores ha creat un marc legal que afavoreix els seus interessos econòmics i posa les administracions (i la població) al seu servei. El servei públic de recollida selectiva ha esdevingut exclusiu pels envasos, no ha afavorit la prevenció de residus ni la reutilització d'envasos (reducció d'ús de recursos) i tampoc ha aconseguit uns nivells elevats de reciclatge (tancament del cicle dels materials). Vint anys després de la primera llei de residus a Catalunya, cal un replantejament dels objectius i una delimitació de les responsabilitats econòmiques dels diferents agents.

El que havia de ser una campanya més de promoció de la participació ciutadana ha posat sobre la taula qüestions cabdals com ara, què separem per reciclar (qui determina què es recicla i què no) i qui assumeix els costos de la gestió dels residus (la responsabilitat econòmica del procés). Abans d'entrar en aquestes qüestions, val la pena entendre els orígens del model actual.

L'envàs contra el cabàs

Als anys 80, es va produir el desmantellament del sistema de reciclatge tradicional, amb la desaparició dels drapaires que compraven vidre i cartró. L'augment de la renda per capita i la disminució del preu de les matèries primeres van minar la viabilitat econòmica dels drapaires de barri; les grans constructors, després d'haver acaparat el sector de la recollida d'escombraries, el van ampliar i van monopolitzar la incipient recollida de residus reci-

clables (vidre i cartró) deixant-ne fora els drapaires.

En paral·lel, es produeix una substitució dels envasos reutilitzables per envasos d'un sol ús. D'aquesta manera, les empreses envasadores redueixen costos i es desfan dels costos de recollida, neteja i reutilització dels envasos. Així, transfereixen els costos de la recollida i el tractament dels seus residus (envasos d'un sol ús) als ajuntaments. Un bon exemple de socialització de costos privats.

- *El servei públic de recollida selectiva ha esdevingut exclusiu pels envasos i no ha afavorit la prevenció de residus ni la reutilització d'envasos* -

Aquest increment es va accentuar al llarg dels 90. Els canvis en els estils de vida, la reducció del temps dedicat a la compra i a la cuina, van abonar el terreny a la irrupció de la distribució moderna (supermercats i grans superfícies), amb una proliferació de l'oferta de productes i el consegüent creixement de la producció d'envasos. La venda a granel estava tocada de mort. L'envàs contra el cabàs. En vint anys, el consum de plàstic i metalls destinats a produir envasos es va duplicar.

Les productores, responsables

El primer indret on es van prendre mesures per abordar la situació va ser Alemanya. A finals dels 80, el ministre Klaus Töpfer va començar a redactar una llei per regular la producció i la gestió dels envasos. Aquest procés va dur, el 1991, a aprovar la primera llei d'envasos a escala mundial.

ENVÀS, ON VAS?

MIRALLS
Sofia Dior
"Ningú no vol estar tancada dins un armari"
pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS
Un any després...
el delta viu!
pàg. 6 i 7

Quaderns d'Illacrua 143

DIRECTA 310
20 de març de 2013

L'aspecte més innovador de la llei va ser que obligava les productores –envasadores, distribuïdores i comercials– a responsabilitzar-se de la gestió dels seus envasos. Fins aleshores, només els envasos reutilitzables eren gestionats directament per les productores ja que la persona consumidora els tornava al punt de venda; els d'un sol ús requieien en els ajuntaments.

Com que el retorn dels envasos directament a l'empresa productora és difícil, es van definir els anomenats sistemes integrats de gestió (SIG), que agrupen les envasadores i les distribuïdores perquè es reparteixin els costos de la recollida i el tractament dels residus. Per fer-ho, van idear el concepte de *punt verd*, que es basa en el fet que el cost de la recollida i el tractament repercuteix en tots els envasos que es posen al mercat (en funció del material), marcats amb el símbol de les dues fletxes capiculades, que identifiquen els que tenen *dret* a ser recollits de manera selectiva i reciclats.

El model de la indústria

No és cap gran descobriment que la situació òptima per a la indústria és la desregulació total. Per les empreses envasadores, qualsevol regulació cal que es redueixi a la mínima expressió i que suposi els mínims costos possibles. Veient que la responsabilització de les productores pels seus envasos seria una tendència que s'estendria arreu, les envasadores es van organitzar per influir en els governs i ordenar el desenvolupament de la regulació. Coca-Cola, Carrefour, Procter and Gamble, Solvay, Tetrapak, Nestlé, Danone i d'altres van constituir el *lobby* ERRA, que seria determinant a l'hora de pressionar els governs europeus perquè establissin les obligacions de les envasadores.

En aquest sentit, el 1991, a Barcelona, va començar una prova pilot de recollida selectiva d'envasos lleugers (plàstic, metall i bric) per crear un sistema "que fos mediambientalment eficaç i no suposés un sobrecost innecessari per als consumidors ni una distorsió de la lliure competència". El promovia la contrapart espanyola d'ERRA, for-

IL·LUSTRACIÓ:
Pilar Marcó

mada per les grans envasadores i distribuïdores. En un seminal exercici de rentat verd, aquesta prova es va anomenar *Brossa neta*; les mateixes responsabilitzadores de la desaparició dels envasos reutilitzables i de l'augment de producció de residus adjudiquen el concepte de netedat als envasos i consideren que la matèria orgànica –l'únic residu que la natura és capaç d'assimilar sense intervenció humana– és bruta.

El model ecologista

Al mateix temps que les envasadores impulsaven el seu model, s'anava definint una via alternativa amb una visió global. A Catalunya, a finals dels 80, hi va haver una gran mobilització contra el pla de residus industrials. Arran

calia tenir en compte, però no la que determinava el model. Es va anomenar *Residu Mínim*.

El model proposava (i proposa) la separació en quatre fraccions: matèria orgànica, paper, vidre i materials inorgànics (la resta productes). L'avantatge principal és que permet una identificació fàcil de les fraccions que ha de separar la població: orgànica, vidre i paper/cartró; de la resta, que inclou el 100% dels envasos i productes de qualsevol altre material –plàstic inclòs–, reciclables o no, se n'encarreguen les plantes de triatge; així, no hi ha cap fracció que vagi directament a l'abocador o a la incineradora i tots els residus reciclables tenen la possibilitat de ser separats.

Una llei de residus insuficient

Els objectius dels dos models són radicalment diferents: Brossa Neta es planteja com un instrument per minimitzar l'impacte econòmic (encariment del servei municipal de recollida de deixalles per l'obligació de recollir els envasos), més que l'ambiental (reducció de la necessitat d'abocadors i incineradores), produït pel constant augment de la proporció d'envasos a la brossa, mentre que Residu Mínim té una perspectiva global: gestió de residus (ordenar el problema) contra política de residus (resoldre el problema).

d'una proposta que omplia el territori d'abocadors i incineradores, es van crear diverses plataformes d'oposició; la seva acció i la revolta social que es va viure a la Conca de Barberà van forçar la retirada del pla el 1990. Arran d'aquesta situació, es va crear el Departament de Medi Ambient, que –entre altres missions– havia de modernitzar la gestió dels residus.

En aquest context, el Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius (CEPA) va proposar un model alternatiu de recollida selectiva de residus. La vocació no era resoldre el problema dels residus d'envasos, sinó abordar la problemàtica des d'una visió preventiva i buscant el màxim reciclatge possible; els envasos eren una fracció més que

Amb el sistema de dipòsit es recuperen prop del 90% dels envasos perquè es retorna a la gent l'import que ha pagat

Amb aquestes dues opcions sobre la taula, el 1993, la Generalitat va redactar la primera llei de residus. Malgrat les propostes presentades pel CEPA, la llei només va definir com a obligatòria la recollida de la matèria orgànica i va deixar la decisió de la recollida selectiva de la resta de fraccions en mans dels ajuntaments. El fet

que la llei de residus fos no solament la primera llei de residus a Catalunya sinó també la primera llei estatal en aquest àmbit hauria permès definir un model català de residus que, a més, hauria pogut ser un referent estatal; la no definició d'un model català de recollida selectiva va deixar la decisió en mans de l'Estat. I de les empreses.

Qui paga mana

En aquest context, el 1994, es va aprovar la directiva d'envasos i embalatges, que eleva els criteris definits a la llei alemanya a escala europea. La transposició d'aquesta legislació a l'àmbit estatal es va produir a través de la llei d'envasos de 1997, amb fortes influències del lobby de l'envasat, conscient que s'hi jugava molts diners. La llei va definir dos models de gestió dels dipòsits, devolució i retorn (SDDR), on la comerciant cobra una quantitat a la consumidora en concepte de dipòsit, que aquesta recupera en retornar l'envàs buit al punt de venda; el segon model és el dels sistemes integrats de gestió (SIG), en la línia del model alemany. La llei definia el primer model com el sistema per defecte i, com a excepció, es permetia que les envasadores gestionessin els envasos a través dels SIG.

La llibertat d'elecció per les envasadores va ser un dels punts calents de la redacció de la llei d'envasos. Un cop aconseguida, les envasadores van optar per acollir-se a l'excepció i van crear Ecoembes i Ecovidrio, com a SIG per gestionar els envasos. Per què? La llei diu que els SIG només han d'assumir el sobrecost que ocasiona la recollida selectiva i la valorització dels envasos. És a dir, les envasadores només s'han de fer càrrec del cost extra de gestionar el que recullen de manera selectiva; el cost que originen els envasos que no es recullen selectivament (els que acaben al contenidor de rebuig, a les papereres o abandonats a qualsevol lloc) recau en els ajuntaments i, de retruc, en la població.

L'elecció no és casual. La quantitat d'envasos recollits selectivament (i,

per tant, el cost de la seva gestió) depèn de la voluntat de la gent de participar en la recollida selectiva; i la voluntat té un límit: la comoditat, la proximitat dels contenidors, la comprensió del sistema, etc. Per contra, amb un sistema de dipòsit, la gent vol recuperar l'import del dipòsit i es recuperen prop del 90% dels envasos. Amb un sistema sense incentiu econòmic, els nivells de recollida selectiva són molt més baixos i els costos també; aquest era l'objectiu últim de la generalització del model del contenidor groc.

El model actual ha mostrat el seu límit; un límit buscat per les envasadores per contenir els costos a què havien de fer front

Aconseguit l'objectiu de no aplicar un dipòsit sobre els envasos, es van arraconar les alternatives. El model Residu Mínim, que permetia separar el 100% dels envasos i transferir-ne el cost a les envasadores, va ser marginalitzat.

Molins de Rei, que aplica el model Residu Mínim, recupera 29 quilos d'envasos per habitant i any, davant els 12 de la mitjana dels municipis amb contenidor groc. Això era inacceptable per les envasadores i, a més, estava impulsat per una entitat ecologista bel·ligerant, cosa que tampoc era acceptable per les administracions catalanes. Actualment, aquest model només s'aplica a Molins de Rei, Torrelles de Llobregat, Corbera de Llobregat, Castellbisbal i el Papiol. I tot i ser arraconat per les administracions, recicla més del 50% dels residus.

On som ara?

El marc legal resultant de tot plegat estableix que els ajuntaments han de contractar el servei de recollida i han de negociar la compensació econòmi-

ca amb els SIG. Això converteix l'administració pública en una proveïdora externa de serveis per al sector privat amb unes condicions determinades per les empreses envasadores.

La generalització del model basat en el contenidor groc és un exemple més de la subordinació de l'administració pública a la lògica de l'empresa privada; de renúncia a complir uns objectius col·lectius per passar a satisfer uns interessos privats.

Quinze anys després de la definició d'aquest model, els nivells de recollida selectiva són francament baixos. A Catalunya, el vidre és el material més separat (un 65%), seguit pel paper i el cartró, amb un 50%. La matèria orgànica té un 22% de recollida i només un 21% dels envasos lleugers es recullen de manera selectiva. Només un de cada cinc envasos de plàstic, metall o bric va a parar al contenidor de recollida selectiva! El resultat global és que, el 2011, a Catalunya, només el 38% dels residus es van recollir selectivament. I a escala estatal, només hi ha un 20% de recollida selectiva.

El model actual ha mostrat el seu límit. Un límit buscat per les envasadores per contenir els costos a què havien de fer front.

I ara què?

La campanya *Envàs, on vas?* ha estat la gota que ha fet vessar el got. La responsabilitat del sector privat s'ha transferit al sector públic i a la població, que apareix com a responsable de la producció dels residus. Massa pressió sobre la ciutadania per satisfer uns interessos poc clars.

La reciclabilitat d'un residu depèn de l'origen del material, potser? Qui realment recicla és aquella indústria que pot incorporar-lo al seu circuit de producció (reciclar-lo) com a substituït de les matèries primeres que s'han d'importar. Cal redefinir el sistema de recollida selectiva i retornar-lo al seu objectiu social de ser un sistema per a tots els materials reciclables; un debat que Alemanya, novament, ja està abordant.

Pel que fa a la distribució de costos, cal estendre la responsabilitat de les productores a tots els productes i incorporar-los als circuits de recollida selectiva. Cada productora ha de pagar la part proporcional del cost que li pertanyi. O potser cal recuperar el concepte del Residu Mínim; un sistema on la ciutadania separa, sobretot, la matèria orgànica, el vidre i el paper. De la resta, ja se n'ocupa l'administració distribuint responsabilitats econòmiques entre les fabricants dels diferents productes sense excloure'n cap.

Ens cal un nou model que permeti avançar cap al residu zero: un futur on no es posi en circulació cap producte que no pugui ser reutilitzat, reciclat o compostat

Pel que fa als envasos, cal recordar que el problema principal és que la majoria dels envasos van a parar a abocadors o incineradores, és a dir, que els recursos (escassos) que s'han utilitzat per fabricar-los (petroli, metalls, polpa de paper) es perden. Després de quinze anys d'aplicar el model preferit per les envasadores, cal explorar altres vies com els SDDR o els impostos ambientals. I d'aquesta manera, aconseguir que les envasadores es facin càrrec de tots els costos de la gestió dels residus d'envasos, es recullin o no selectivament.

El moment, a més, és propici: el govern està redactant un Pla de Gestió de Residus que hauria de tenir en compte l'experiència acumulada. La Unió Europea està preparant la revisió de la directiva d'envasos. Ens cal un nou model que permeti avançar cap al residu zero: un futur on no es posi en circulació cap producte que no pugui ser reutilitzat, reciclat o compostat.

Planta de tractament de residus de Rubí
-
Mar Carrera

Amb un sistema sense incentiu econòmic, els nivells de recollida selectiva són molt més baixos
-

United Nations
Photo

Sofia Dior: “Ningú no vol estar tancada dins un armari”

Tot i que el model organitzatiu, la lògica de l'ocultació i el silenci continuen essent presents entre les persones que fan pràctiques 'cross-dresser' (transvestit) a la ciutat de Barcelona, comencen a emergir amb força discursos socials i pràctiques que qüestionen un model que ja no és de la seva talla. Sofia Dior presideix EnFemme, una experiència quasi única a escala internacional, que ella defineix com un armari de 120 metres quadrats. Un local replet d'armaris on poder guardar les seves robes i, sobretot, un espai de dignitat en clau femenina.

Alba Barbé i Serra
entrevista@directa.cat

Més enllà de la funció utilitària i de seguretat, EnFemme esdevé un espai de cohesió social?

EnFemme és un grup de suport mutu, on la gent pot expressar la seva part femenina sense por ni vergonya. Un espai de suport emocional i de recursos. Un lloc on guardar la roba i tenir vida social. On *sortir de l'armari*. La primera idea és transmetre el concepte que no estàs sola, que no ets

l'única del món que es pensa així. El *cross-dressing* (cd) és una pràctica que, sovint, es fa d'amagat a casa. Tens un *zulo* amb la teva roba embotida, per la por de què dirà la resta de societat. Si no t'atreveixes a sortir al carrer, oferim un entorn respectuós on poder viure-ho d'una manera digna.

Què permet sentir l'espai?

Superat l'estadi inicial d'aproximament, desapareix la sensació de culpa. El pas següent és dir: m'ho permeto, no he d'avergonyar-me. El tercer és: vull veure'm com realment m'agradaria veure'm. Físicament, guapa, elegant, sexy, etc. Com vulgui, però m'hi vull veure. I com ho faig? Perquè no m'ho han ensenyat de petit. Aquest és un lloc per aprendre.

Com és possible diferenciar i gestionar aquestes esferes de la vida social?

Hi ha un conflicte entre el que ets en privat i el que podries ser en públic. I no es gestiona, simplement, es pateix. Tot i que hi ha excepcions. Una de les coses que aquí s'obté és una força interior que permet mostrar-te. Una convicció interna que permet mitigar el dolor del conflicte. Hi ha gent que, tard o d'hora, ho diu a la família. Si no té familiars, un dia decideix que ja està llesta per sortir al carrer.

Existeix una similitud entre els objectius que teniu cadascuna en relació a la pràctica i tot el que heu de passar per obtenir-los?

Hi ha diferents factors que ens diferencien. Les més veteranes ens hem educat en èpoques que potser no eren tant liberals. Hem hagut de fer una renúncia als 18 o 20 anys. En un moment de la nostra vida, vam dir: no, jo seré conven-

cional, jo seré algú com cal. I més tard, quan hem trobat EnFemme, ens ho hem pogut tornar a permetre. Però sempre et queda la sensació del temps perdut. Una amiga meva parlava dels vagons que arrossegues darrere –els anys, les situacions familiars i laborals– i de l'estatus que tens. Als metges, enginyers o empresaris que ja tenen una posició social, se'ls fa difícil la idea de ser descoberts. Són càrregues que t'impedeixen fer el que desitjaries amb més facilitat. Entre la gent jove, es veu més alegria.

–
“Estem visibilitzant que el carrer també és el nostre espai encara que anem amb una perruca i portem faldilla”
–

Pensava en les estratègies d'anonimat per fer front a aquesta diferenciació de les esferes vitals.

En realitat, EnFemme és un armari més gran del que tenien. Un contenidor de 120 metres quadrats. El seu espai vital s'ha eixamplat, però la clandestinitat continua allí. Quan surten, vigilen que no els quedi cap engruna de maquillatge perquè la família no ho identifiqui. En relació a les comunicacions i l'ús d'Internet... Estem parlant de gent gran, de 50 o 60 anys. Tenen l'avantatge que les seves parelles no són gent destra amb l'ús de la informàtica. Però sí que han d'estar vigilants constantment que el seu *alter ego* digital no surti a la llum.

Què passa amb les que no viuen a la ciutat?

Les de poble són molt més clandestines. Els va bé venir a la metròpoli, on l'anonimat és més gran, cosa que els permet camuflar-se. Els dona una sensació de seguretat. En nuclis de població més reduïda, la gent ni s'ho permet. A casa d'amagat i para de comptar. Algunes es passegen pel poble, però la majoria no.

D'any ençà, els feminismes han denunciat el model de feminitat heteronormatiu i la producció corporal pròpia de la lògica del mercat. Moltes de les persones que tenen pràctiques *cross-dressers* posen en escena la mateixa imatge.

Moltes amigues o gent de la xarxa no tenen cap contacte amb el feminisme. I no els suposa cap contradicció. Per mi sí que ho suposa. L'únic que em dic és que estic en una situació de pèndol. Que passes de veure't com un home a anar-te'n vitalment a l'altre cantó. No sé com anirà la meua vida, no sé com evolucionaré. Si les coses es converteixen en més quotidianes, ja veurem cap on evoluciona. Aquest pèndol és, simplement, que ho desitges tant, que et passes dos pobles. Quan t'has estat reprimint d'alguna cosa, t'empatxes. Si no et deixen menjar dolços, el dia que ho pots fer, acabes empatxada.

“EnFemme és un espai on la gent que té por la pot perdre”**El secret sembla estructurar les accions del grup. Amb què es relaciona?**

Darrere la paraula secret, hi ha la por. La por de ser descobert, de ser assenyalat. Secret vol dir clandestinitat. Molta de la gent que contacta amb mi comenta que vol discreció, un sinònim de secret: “No vull que ningú sàpiga qui és el meu *alter ego* masculí i, sobretot, no vull trobar-me ningú conegut”. “Però, escolta, si aquí dins ensonegues amb el teu veí, és que també porta faldilles”, respon. És un argument que no funciona.

Suposo que l'escena social també implica un balanç de l'experiència a l'espai públic. Què significa sortir al carrer?

L'equivalència seria una sensació de llibertat. És el lloc on volem estar. Ningú no vol estar tancada dins un armari. El carrer significa relacionar-se amb altra gent. Al nivell més mínim, la mirada de l'altre. Ser reconegut per una altra persona. Que et vegi i no et presti atenció. Durant les primeres etapes, una pràctica molt freqüent és sortir de nit a passejar per carrers solitaris.

I més tard, quina és la mirada d'aquella altra amb qui et creues?

Totes ens mirem. Si vas amb metro i entra un *punky*, tothom se'l queda mirant. O mires la persona de 120 quilos. Només que destaquis una mica per sobre de la monotonía, tothom et mira. Darrere d'això, sovint, hi ha una indiferència. La segona reacció no passa de ser un comentari. Jo no ho he viscut com una negociació de poder. Això significaria un conflicte. Algú pot haver manifestat la seva opinió, de manera més o menys grollera. Estem visibilitzant que el carrer també és el nostre espai. Encara que anem amb una perruca i portem faldilla. Una actitud de pedagogia.

Existeix una percepció de la violència transfòbica entre les persones qui realitzen pràctiques cd?

D'entrada, el col·lectiu cd no té cap conflicte perquè no és al carrer. Està amagat a casa seva o al món digital. Per exemple, al món *cross-dresser*, no tenim conflictes laborals perquè anem d'homes. No hem de buscar una feina ni som acomiadats. El col·lectiu es mou en una altra realitat més

idíl·lica. Temporalment, això s'exerceix en un marc. Quantes hores al mes practiques el *cross-dressing*? Les possibilitats de violència són molt més baixes que si estàs vivint com a dona o ets transsexual.

Tant als manuals de diagnòstic psiquiàtric com en l'imaginari popular, el transvestisme i el fetitxisme apareixen en una confusió de termes. Per què creus que els fan anar de la mà?

Els psiquiatres han pogut entendre la transsexualitat. Permeten un canvi a l'altre gènere, un canvi complet, un binarisme que poden acceptar com a professionals. El *cross-dressing* són homes que es vesteixen de dones, però que no volen deixar de ser homes. Per ells, és un territori incompreensible; homosexualitat, neurosi i fetitxisme són les úniques etiquetes possibles, si no, no poden explicar-ho. Haurien de rebutjar el binarisme de gènere i establir que, entre el blanc i el negre, hi ha molts grisos. I que tu et pots posicionar on vulguis, sense que sigui patològic.

Existeix una mirada homogeneïtzada de la pràctica *cross-dresser*. Em pregunto si aquesta mirada té relació amb les dinàmiques del col·lectiu.

El col·lectiu és polifacètic. La majoria de persones de les xarxes estan vinculades a pràctiques sexuals. Això ho percep la societat. Només cal veure la quantitat d'homes heterosexuals que busquen una cd. També hi ha un món gai, dins del món transvestit. Però deixa'm parlar sobre la terminologia. *Cross-dressing*, és un terme anglès. La definició canònica és transvestit. L'únic que passa és que la gent, aquí,

adopta el terme en anglès perquè la paraula transvestit té unes connotacions vinculades a la prostitució o a l'homosexualitat. I perquè dona una certa imatge de personatge pseudofolkloric.

El fet que les persones es moguin per les xarxes o en espais reduïts com EnFemme contribueix a la situació d'ocultació del col·lectiu?

Crec que no. Hi ha un fenomen que he percebut... Quan jo vaig començar a entrar a Internet, la gent ens fèiem fotos i es publicaven, però apareixien decapitades. Avui, la gent ja mostra la cara. Dins el món *cross-dresser*, la gent està començant a acceptar que té el dret de fer-ho d'una manera digna. És cert que són espais cibernètics, reduïts, però ja és un contenidor més ampli. EnFemme és un espai on la gent que té por la pot perdre. Fins que un dia decideix sortir al carrer.

Em pregunto si aquesta entrevista pot ser contraproduent amb els objectius d'EnFemme.

Al contrari. Algun dia s'ha d'acabar el secret. Algun dia, EnFemme s'ha de convertir en una altra cosa. En el sentit de ser un refugi per gent que té por. Potser ens dediquem a gestionar una residència per gent gran transvestida. Un altre fenomen és que, quan arribes a la tercera edat, tornes a l'armari. No podem estar tancades. I si com a persones volem tenir vida social, com a col·lectiu, també hem de relacionar-nos. Esmento les dificultats perquè el temps de què es disposa per teixir aquests poques, per les nostres circumstàncies, són limitats. Però, soles, no anem enlloc.

FOTOGRAFIES:
Mar Perla

Un any després... el delta viu!

El novembre de 2011, el flamant 'govern dels millors' de la Generalitat va sorprendre tothom amb l'anunci següent: els terrenys agrícoles del Parc Agrari del Baix Llobregat havien de servir per acollir una rèplica de la ciutat nord-americana de Las Vegas (Eurovegas). La resposta ciutadana de rebuig absolut davant un disbarat com aquest es va fer esperar, però, finalment, va esclatar amb força. Així, el 16 de març de 2012, en una assemblea de ciutadanes i entitats que es va fer a Viladecans, es va constituir la Plataforma Aturem Eurovegas-Salvem el Delta del Llobregat (PAEV). Un any després, l'evolució de la plataforma i la seva reconversió per continuar defensant el delta del Llobregat palesen la força d'un moviment que continua viu.

Raúl Bastida i Eva Yus
quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

La possibilitat que l'empresa Las Vegas Sands Corporation construís un macrocomplex d'oci i joc al cor dels terrenys agrícoles del delta del Llobregat suposava un cop mortal per a aquest espai natural i la pagesia del delta, però, sobretot, representava la perpetuació d'un model de desenvolupament econòmic caduc que, en gran part, és el responsable d'aquesta crisi-estafa que estem patint els darrers anys.

No era casualitat que aquest projecte es presentés en aquell moment: les taxes d'atur històriques, traduïdes en milers de famílies desnonades, amb tots els seus membres aturats, eren el caldo de cultiu ideal per fer-ho. Davant d'aquesta conjuntura, el promotor d'Eurovegas, el magnat i mafiós Sheldon Adelson, amb la connivència del govern de CiU i dels alcaldes del PSC de la zona, prometia que Eurovegas crearia 200.000 llocs de treball.

Aquest temptador cant de sirena laboral, la falsedat del qual va quedar ben demostrada, va fer que, inicialment, l'opinió pública en general acollís Eurovegas amb els braços oberts. Però la fortuna i la feina obstinada de la PAEV, que consistia a organitzar tota mena d'actes (bicicletades, manifestacions, concerts, infinitat de xerrades, etc.) per desmuntar amb arguments

Eurovegas simbolitzava el model responsable d'aquesta crisi-estafa

sòlids les suposades virtuts d'aquest projecte especulatiu –que només beneficiava els seus promotors i els seus còmplices del carrer Còrsega– van aconseguir, a poc a poc, girar la truita; malauradament, només a Catalunya, ja que, a Madrid, l'amenaça mai no va deixar d'existir.

Moments destacats de la campanya

16 de març de 2012:
Una assemblea de ciutadanes i entitats crea la plataforma Aturem Eurovegas a Viladecans

19 d'abril de 2012:
I Trobada d'entitats adherides a la plataforma Aturem Eurovegas

21 d'abril de 2012:
Jornada històrica en defensa del delta del Llobregat i contra el projecte Eurovegas

17 de juny de 2012:
La plataforma Aturem Eurovegas fa palès el rebuig ciutadà al projecte a Barcelona

Una concentració de milers de persones va omplir la plaça de Sant Jaume de Barcelona el 17 de juny de 2012

- Albert Salame

Revitalitzem l'agricultura

Durant tot l'episodi d'Eurovegas, sovint, es va criticar la Plataforma Aturem Eurovegas en el sentit que no oferia alternatives al model de desenvolupament del mafiós Adelson, tot i que la potenciació de les activitats econòmiques tradicionals sempre ha estat present en el nostre discurs. Amb la refundació de la PAEV, la generació d'alternatives és una prioritat i, recentment, han llançat la campanya PAGESIA per al futur: recuperem l'economia del Delta del Llobregat, potenciem la pagesia i l'agroecologia, que es dirigeix a aquelles persones que vulguin iniciar un projecte de producció agrícola o a les que ja l'es-

tan duent a terme i estan patint la precarietat de l'accés a la terra.

La iniciativa consisteix a recollir les sol·licituds de terra dels futurs pagesos i pageses i entregar-les col·lectivament el 17 d'abril, Dia de la Lluita Camperola, per pressionar el Parc Agrari i les institucions competents perquè estableixin mecanismes efectius d'accés a la terra i evitar que hi hagi terrenys abandonats.

Delta Viu busca que el Parc Agrari vetlli perquè aquestes terres no acabin sota el ciment, treballi per la recuperació dels espais d'ús agrícola i posi fi a la manca de relleu generacional que pateix la pagesia, ja que, poten-

cialment, al Parc Agrari, hi podrien treballar milers de persones, moltes més de les que ho fan ara en un sector que es manté malgrat la crisi.

La campanya iniciada per Delta Viu forma part d'un pla a llarg termini, encaminat a omplir el buit que les administracions han fet al sector agrari, que preveu complementar amb accions com: la creació d'un inventari de terres en desús (l'oficial no està actualitzat) per poder denunciar els agents especuladors que no permeten treballar la terra i sol·licitar expropiacions d'ús; la formació de futures agricultores i pastores mitjançant una escola enfocada a l'agroecologia, i la

demanda de més protecció urbanística per al Parc Agrari i la seva ampliació a zones de conreu que no s'hi van incloure per motius estrictament urbanístics. Una possible via de protecció definitiva i irrequilificable per a la zona agrícola és l'ambiental, amb figures com la Xarxa Natura 2000 o la de Parc Natural Agrícola, que ja s'han fet servir en altres espais amb valors semblants.

D'altra banda, continuen fent difusió del que significa aquest indret, amb diverses xerrades i una exposició itinerant sobre les amenaces i els valors naturals del Delta i les seves potencialitats per a l'economia del Baix Llobregat. Aquesta mostra està viatjant per les comarques veïnes des del novembre de 2012, amb la intenció que, durant els pròxims dos anys, es pugui gaudir d'ella a totes les poblacions delatiques.

Des de Delta Viu asseguren que els hagués agradat commemorar el primer aniversari de la PAEV-Delta Viu havent fet fora Eurovegas i qualsevol amenaça semblant, però, tot i així, celebren que, un any després, la lluita encara continuï viva i esperen les propostes de futur per rebre cada vegada més suports i aconseguir un delta viu!

El poder de l'opinió pública

Més de 4.500 entitats i milers de persones es van adherir a la PAEV i una gran diversitat de col·lectius socials –col·legis professionals, associacions veïnals, la Unió de Pagesos, centres excursionistes, estaments eclesiàstics, diversos partits polítics, personalitats del món cultural, etc.– van manifestar obertament la seva oposició frontal a aquesta barbaritat.

En aquest context, la PAEV va encapçalgar una mobilització ciutadana per la defensa del delta del Llobregat sense precedents: el 21 d'abril, es va organitzar una bicicletada que va reunir més de 2.000 persones al cor del Parc Agrari; el 17 de juny, una concentració de milers de persones va omplir la plaça de Sant Jaume de Barcelona i les mans de les assistents van alçar, màgicament, la flor de la carxofa com a símbol de lluita i resistència; el 25 de juny, membres i simpatitzants de la PAEV van anar a rebre la comitiva de Las Vegas Sands Corp. a l'aeroport i a

la zona agrícola de Sant Boi; el 28 de juliol, es va portar la protesta al mercat de la Boqueria, etc.

Tot això, sense descuidar la conscienciació i la difusió: presència a gairebé tots els mitjans de comunicació, entre dues i tres xerrades cada setmana i la publicació d'un monogràfic sobre el tema juntament amb el setmanari DIRECTA. D'altra banda, la coordinació amb Eurovegas No de Madrid va ser constant, amb recollides de firmes conjuntes, actes de suport i l'edició dels vídeos de personalitats *Veus contra Eurovegas*.

El delta del Llobregat: i ara què?

Després de sis intensos i esgotadors mesos de lluita, vam saber que Eurovegas marxava cap a Madrid. Però l'alegria va ser continguda, ja que això volia dir que tan sols s'acomplia un dels objectius de la PAEV: s'aturava el projecte, però només al Delta. Resulta que el govern català mostrava un pla B, un altre megacomplex de casi-

nos a Salou (i una obsessió malaltissa pels projectes que permeten el blanqueig de diners).

Tot i així, aquesta experiència, que ha generat molta angoixa, ha estat molt positiva perquè ha permès una comu-

La plataforma Delta Viu vol fomentar models de desenvolupament sostenibles mitjançant la dinamització de l'agricultura

nió forta entre una part de la pagesia i els grups ecologistes –històricament poc avinguts– i un punt de trobada entre entitats del territori que lluitaven de manera inconnexa.

No obstant això, la PAEV sempre ha estat conscient que la protecció del delta del Llobregat no s'acabava amb

l'enderrocament d'Eurovegas. Així doncs, el 27 d'octubre de 2012, en una assemblea a Sant Boi, va decidir refundar-se en una nova plataforma, Delta Viu-Plataforma per la recuperació dels espais agraris i naturals del delta del Llobregat. Els seus objectius principals són la defensa del delta del Llobregat i de la Vall Baixa i el foment de models de desenvolupament sostenibles socialment i ecològicament, mitjançant la dinamització de l'agricultura i la revalorització dels espais naturals d'aquestes zones.

Delta Viu ha heretat el compromís d'oposar-se a Eurovegas i, el 26 de gener de 2013, coincidint amb una manifestació organitzada a Madrid el 27 de gener contra aquest projecte, membres de la nova plataforma es van concentrar a l'estació de Sants per mostrar la seva solidaritat amb el poble de Madrid i per acomiadar els tres companys que van marxar cap a aquesta ciutat per participar en la convocatòria de l'endemà.

25 de juny de 2012: Els Mossos d'Esquadra impedeixen el cara a cara entre impulsores i opositores d'Eurovegas

5 de setembre de 2012: Les plataformes Eurovegas No i Aturem Eurovegas llancen el vídeo *Veus contra Eurovegas*

15 de setembre de 2012: Programa de la jornada reivindicativa de la plataforma Aturem Eurovegas

25 de gener de 2013: Delta Viu s'estrena amb una acció de suport a la manifestació d'Eurovegas No a Madrid

28 de febrer de 2013: Delta Viu llança la campanya PAGESIA per al Futur

Pots, es pot, podem

FOTOGRAFIA: Joan Alzado

Ma casa és ma mare, m'abriga amb el seu cos i el seu amor. Ma mare és ma casa i una teulada feta amb la seua carícia. Ma mare ja no plora per mi i jo ja no plore per ma mare perquè ma mare ja no plora per ma casa. Ma mare ja no plora per ma casa perquè hi ha gent que ix al carrer perquè cap mare ja no plore per sa casa. Ma mare és un casa que camina amb altres cases que caminen.

Abans, ma mare era el silenci i la mirada a terra. Ma mare era notificacions i terminis, comissions i interessos. Ma mare era del bàndol dels qui temen els qui tenen. Ma mare era dels que perden, encara que no ho semblen ara, amb la mirada ferma esguardant una alçada.

Ma mare és ma casa i pot ser que ma casa siga del banc, però ma mare no és del banc i jo tampoc i ara ho entenc tot. El banc és meu perquè diu ma mare que hem rescatat el banc com les princeses rescaten el drac de les urpes del príncep, encara que el drac i el príncep juguen junts a negocis obscurs.

Ma casa és una mare, que camina amb altres mares que caminen. Ma mare escolta els parlaments, però el Parlament no escolta ma mare. Tot el dia els ulls ens cremen de ràbia i de tristesa i estem cansades. Però ma mare escolta els parlaments i em protegeix.

Mentre ma mare escolta els parlaments, pense si totes les mares i totes les cases juntes podran parar tota la tristesa i la ràbia que portem als ulls aquesta nit. Si podran acabar amb la por de rebre una carta del banc o del jutjat, si seran capaces de...

Veig un home, d'esquenes a mi, que sosté un llençol on hi ha escrita la paraula *STOP*, com a la samarreta de ma mare. És una pancarta casolana. Entorne els ulls. A contrallum, veig invertida la pancarta. I puc llegir perfectament: *POTS*.

Feliu Ventura

RODA EL MÓN

14-15

El govern de Portugal aprofita el rescat financer per legitimar la destrucció de l'estat social

16

Jokkolabs, un centre d'innovació tecnològica per a la transformació social a Dakar

EL LÍBAN // LES ACTIVISTES VOLEN ACCELERAR EL PROCÉS D'APROVACIÓ D'UNA LLEI EMPANTANEGADA DES DE 2007

Vaga de fam per exigir una llei contra la violència de gènere

Nicolás Lupo
Beirut (Líban)
@niluso

Un grup de dones activistes libaneses iniciarà una vaga de fam si els partits polítics no acceleren el procés per aprovar la primera llei contra la violència de gènere. El president del Parlament va reaccionar convocant els partits a una reunió, però tant les associacions de defensa dels drets de les dones com les Nacions Unides rebutgen algunes de les modificacions que ha fet la comissió parlamentària responsable en l'esborrany presentat per primera vegada l'any 2007.

“Si hi ha establert un matrimoni legal entre l'acusat de qualsevol dels actes esmentats amb anterioritat (principalment actes de coerció sexual, agressió sexual i segrest) i la víctima, llavors, el cas legal contra l'acusat serà retirat”. La retirada de l'article 522 del codi penal vigent des de 1948 és una de les exigències de les activistes. La possibilitat de canviar la legislació és més a prop, però la situació que es viu al país a causa del conflicte sirí i la impossibilitat d'arribar a un acord per la llei electoral han paralitzat qualsevol altra discussió.

La dona només pot denunciar el marit en cas que les agressions deixin seqüeles físiques

“No penso escriure més sobre dones mortes a Facebook”, explica Nadine Moawad, fundadora del col·lectiu feminista Nasawiya. “Una trucada pot salvar vides, però aquesta gent no ho entén”. Moawad i tres dones més iniciaran una vaga de fam permanent en cas que no es desencalli la situació. No hi ha hagut cap

canvi tangible des de l'any 2010, quan el comitè parlamentari encarregat del projecte de llei va fer una contraproposta. “Estem dient als polítics: si voleu que morin dones, aquí teniu algunes dones que moriran davant vostre”, ha afirmat una organitzadora de la vaga de fam.

El Líban no té cap legislació contra la violència de gènere. Durant els últims catorze mesos, les associacions han comptabilitzat setze assassinats per motius de gènere, unes xifres més baixes que les que trobem a molts països europeus. “Però cada vegada hi ha més dones maltractades perquè tenen més coratge per parlar i denunciar”, explica Rima Abi Nadar, de l'associació Kafa, “i no hi ha un perfil definit per nacionalitat, religió o classe social”.

Les diferents associacions estimen que la policia libanesa rep milers de trocades de dones denunciant abusos do-

mèstics cada any, però no intervé per la inexistència d'un marc legal. En l'actualitat, la dona només pot denunciar el marit en cas que els maltractaments o les agressions deixin seqüeles físiques. Kafa, una associació que defensa la igualtat de gènere i la no discriminació de dones i mainada, finança reconeixements mèdics a les dones que ho sol·licitin perquè tinguin la possibilitat de denunciar el marit. Però moltes no ho fan per la dependència econòmica o per la por de perdre la custòdia de la canalla.

Un estudi que analitza les bretxes entre gèneres va situar el Líban en la posició 122 de 135 països analitzats. Aquest estudi es focalitza en les diferències a nivell laboral, econòmic o de representació política, però no estudia la situació de manca de llibertat per condició de gènere. Un dels grans impedi-

Un estudi que analitza les bretxes entre gèneres va situar el Líban en la posició 122 de 135 països analitzats

ments per reduir aquesta bretxa és el sectarisme present al Líban, on cada comunitat religiosa gaudeix de representació política i els diputats musulmans i cristians es reparteixen els escons al Parlament a parts iguals.

El poder que atorga aquest confessionalisme polític als líders religiosos fa que la lluita per la igualtat de gènere trobi molts obstacles. Entre ells, el més important és la llei d'estatus personal, “un dels pilars de la unitat nacional”, segons el president Suleiman. L'estatus personal permet que, al Líban, tots els afers personals i domèstics estiguin governats per tribunals religiosos. Els sectors musulmans es regeixen per la xaria i els cristians per les normes eclesiàstiques.

Al Líban, tots els afers personals i domèstics estan governats per tribunals religiosos

Tot i els impediments, sembla que el canvi s'està fent a poc a poc. El creixent activisme i l'augment d'organitzacions en defensa dels drets socials han fet que la situació, al Líban, sigui millor que la d'altres països de la regió. Des de Kafa, asseguren que hi ha un canvi “a nivell polític, social i mediàtic”. El nombre de regidores electes a les eleccions municipals de 2009 va ser el doble que l'anterior i 57 d'elles són alcaldesses. Amb la llei, “la violència disminuirà, però no desapareixerà”, asseguren les diferents associacions implicades, que insisteixen en la necessitat de canviar la manera de pensar de les dones, però, sobretot, dels homes. Fa tres anys, va néixer un programa de formació per conscienciar els homes sobre què significa la violència contra les dones. “Hem de canviar les mentalitats dels homes perquè han estat educats en un mateix sistema”, conclou Abi Nader. ◀

EUROPA // EL GOVERN APROFITA EL RESCAT FINANCER PER LEGITIMAR LA DESTRUCCIÓ DE L'ESTAT SOCIAL

Portugal, la dictadura de l'austeritat

Estel·la Marcos i Maria Castella
Lisboa (Portugal) / Barcelona
@EstellaMarcos

L'abril de 2011, l'aleshores primer ministre portuguès, el socialista José Sócrates, va comparèixer davant el país a través de la televisió per anunciar el rescat de 78.000 milions d'euros demanat a les institucions europees. Calia fer front a la que es va considerar imminent *bancarrot*a del país. Setmanes més tard, després que l'Assemblea de la República forcé la dimissió de Sócrates, les eleccions -amb el percentatge d'absència més alt de la història de la democràcia portuguesa- van donar una còmoda majoria als sectors conservadors del Partido Social Democrata (PSD) de Pedro Passos Coelho, que va formar govern amb el suport del partit dretà Centro Democrático Social (CDS) de Paulo Portas. Europa demanava un govern estable que, fins ara, ja ha aconseguit esquivar dues mocions de censura.

S'han privatitzat les línies aèries i l'energia i s'està tramitant la venda del servei de correus

El primer ministre entrant va beneir el procés amb unes declaracions famoses: "Cal recuperar la confiança dels mercats. Crec que podem sorprendre a tothom i anar més enllà del que s'ha acordat". En aquests dos anys de viure *troikats* -com diuen les portugueses- el país ja ha rebut

set visites de la *troika* per examinar les mesures d'austeritat. Totes les mesures han estat aplicades. L'austeritat post-rescat s'ha concretat en la retirada de les pagues extres al funcionari i a la gent pensionista (amb sou superior als 1.100 euros), l'augment de l'IVA fins al 23%, l'augment de les taxes per a l'assistència mèdica (ara es paguen 5 euros per les consultes ordinàries i 20 per les urgències) i del preu dels transports públics.

"Algun dia, el poble tindrà el poder i crec que hi som més a prop ara que fa un any"

L'antropòleg, investigador i professor d'antropologia econòmica de la Universidade Nova de Lisboa, Paulo Granjo, relata que, des de 2010, ha perdut el que seria equivalent a quatre salaris. Entre les retallades en els subsidis de les festes i de nadal i uns impostos cada vegada més exigents, no només ell sinó la majoria de famílies portugueses estan patint les conseqüències d'una crisi que -es queixa- no és culpa seva.

"No volem acceptar més els pressupostos il·legítims d'aquest desgovern", es crida a cada mobilització. Però, fins ara, a Passos Coelho no li ha tremolat el pols. A base de mesures no anunciades, s'han privatitzat les línies aèries (TAP) i l'energia (EDP) i s'està tramitant la venda dels correus (CTT). La reforma del codi laboral ha abaratit l'acomiadament, ha suposat la retirada de quatre dies festius i ha possibilitat que l'empresariat demani

hores extres no remunerades a les treballadores. L'atur ha arribat a un màxim històric (un 17,5% oficial) i, avui dia, la població portuguesa viu amb la incertesa de no saber quina serà la propra maniobra del govern per aconseguir els 4.000 milions que necessita abans d'acabar l'any. L'octubre de 2012, va intentar d'aconseguir-los a través de la reducció del 7% de tots els sous, però, finalment, la mesura es va declarar inconstitucional. Tanmateix, en contrapartida, el govern està a punt d'aplicar un augment en l'impost sobre la renda, disfressat d'impost progressiu (perquè es fa de manera esglanada), que acabarà suposant la mateixa quantitat de pèrdua salarial.

"UNA SITUACIÓ INSOSTENIBLE"

Granjo remarca l'augment de la pobresa infantil i dels desnonaments. El salari mínim és de 565,83 euros i es considera que el 24% de la població viu en risc de pobresa. "El govern és incapaç d'entendre que això és una situació insostenible i que, si no fa res per canviar, entrarem en una situació d'accions violentes de gent desesperada".

Portugal està així. Però qui en té la culpa? Per António Filipe, militant del Partido Comunista Português (PCP) i exdiputat de l'Assembleia da República,

Les eleccions de 2011 van donar una còmoda majoria al Partido Social Democrata de Pedro Passos Coelho / JOSE GOULAO

les coses són clares. Assenyala el liberalisme i la moneda única com a elements que han portat Portugal a aquesta situació. "Aquesta crisi no és un fet inevitable, com ho és una catàstrofe natural". Paulo Granjo refresca la memòria i recorda que, l'any 2008, el deute públic portuguès se situava dins els nivells de normalitat, però es va veure agreujat per la necessitat -induïda per les pròpies polítiques d'austeritat de la UE- de donar resposta a aquesta situació de crisi imminent a través de la intervenció financera.

DEVALUAR EL PAÍS

Segons el punt de vista del professor d'antropologia econòmica, aquestes mesures no només són immorals, sinó que, a la pràctica, no estan servint per aconseguir la devolució del crèdit. Són mesures que, al seu parer, només porten a l'endarreriment del país. "A Portugal, el deute cada vegada és més gran i cada vegada hi ha menys condicions per pagar i per viure. L'austeritat està provocant el decreixement econòmic, un retràs de l'economia. Provoca que cada vegada tinguem menys poder adquisitiu. Estem veient com, a poc a poc, el país es queda sense diners ni feina. Però, per molt que s'apugin els impostos a nivells inimaginables, al final, s'acaben rebent menys diners

perquè hi ha menys activitat econòmica". Sembla que Passos està devaluant el país, ja que no pot devaluar la moneda. Portugal tindria un superàvit del 7,8% en els pressupostos si deixés de pagar els interessos temporalment i s'utilitzessin aquests diners per reactivar l'economia. Així doncs, ens trobem davant d'un país on la gent ha perdut la confiança en un poder polític que titlla d'"autista", un govern que aprofita la situació del rescat financer per legitimar una política de destrucció de l'estat social i dels drets socials.

"QUE SE LIXE A TROIKA"

Per dir prou a la dictadura de l'austeritat, la societat s'està articulant a través de moviments socials. L'associació Precários Inflexíveis o iniciatives com les impulsades sota el lema *Que se lixe a Troika*, han aconseguit capitanejar les mobilitzacions més nombroses i unitàries des de la Revolució del Clavells, com la del 15 de setembre de 2012 o la del 2 de març d'enguany.

Precários Inflexíveis és una associació que, des de 2007, no ha parat de créixer, enfortir-se i establir-se. El que va començar com una manifestació espontània contra la precarietat laboral, avui, ha arribat al punt de ser una associació constituïda, organitzada per diferents grups de treball que estudien les lleis, fan propostes de canvi i denuncien tot allò que consideren que fomenta la precarietat. A més de tallers i iniciatives puntuals, tenen un grup d'assessorament jurídic per aquelles famílies que es troben en

La reforma laboral ha possibilitat que l'empresariat demani hores extres no remunerades a les treballadores

situació de precarietat. Ana Feijão, membre de l'associació, mostra un punt de vista positiu en relació als moviments socials: "És una qüestió de relació de forces (en relació al govern i a la ciutadania); en el transcurs de la història, es pot veure que sempre hi ha moments en què aquesta relació de forces canvia. Algun dia, el poble tindrà el poder i crec que hi som més a prop ara que fa un any". El 15 de setembre, 300.000 persones van sortir al carrer amb un missatge clar: *No volem les polítiques de la Troika*. Sis mesos després i comptant amb la fins ara invisible presència de les persones jubilades, la població portuguesa demanava clarament la dimissió del govern.

La pregunta és, fins quan aguantarà? Els deures *ben fets* estan portant la veïna Portugal a la catàstrofe social. Fins a quin punt de pobresa i de precarietat ha d'arribar el poble portuguès perquè el seu govern i també les forces de poder europees se n'adonin? ◀

El fracàs del projecte europeu en forma d'un **deute impagable**

Iolanda Fresnillo
Barcelona
@ifresnillo

La història de l'endeutament portuguès és el resultat de la fallida del projecte europeu. La inserció de Portugal a la zona euro, acompanyada de l'aplicació de polítiques neoliberalistes, va suposar la destrucció de la riquesa productiva del país. Les privatitzacions i la desregulació van permetre l'entrada de capital estranger al país, bona part des de l'Estat espanyol, fet que va destruir el teixit econòmic local, la indústria i l'agricultura. El creixement econòmic depenia de la inversió estrangera (que va passar d'un 9,5% del PIB l'any 1996 a un 88% el 2007 i un 105% el 2011) i del finançament a crè-

dit de les creixents importacions. En aquest entorn, les importacions, la despesa pública i el consum se sostenien amb el crèdit barat i abundant des de les economies centrals de l'eurozona. Un procés que va portar a un increment important del deute extern, sobretot del sector privat. Per contra, el deute públic era d'un 68% del PIB el 2007, un percentatge similar al de França, Alemanya o Àustria.

A partir de 2007, sota l'impacte de la crisi financera mundial, el crèdit cap a l'economia portuguesa s'interromp bruscament i els bancs no poden refinarçar el seu deute, ni tan sols amb el crèdit barat del Banc Central Europeu (BCE). Els bancs van ser rescatats i, al mateix temps, l'economia va entrar en recessió i l'ocupació va caure en picat. El dèficit públic va augmentar de manera substan-

cial fins arribar al 93,5% el 2010 i al 120% del PIB a finals de 2012. La crisi del sector privat es va convertir en una crisi pública, en transferir deutes privats al deute públic. El crèdit de la troika inclou, per exemple, un paquet de 12 mil milions d'euros (d'un total de 78 mil milions) dirigit a recapitalitzar els bancs privats.

El gir d'austeritat des del març de 2010, aprofundit a partir de la signatura del *Memorandum* amb la troika (signat pels dos partits principals del país), va agreujar encara més la crisi i no va aconseguir reduir el dèficit públic ni controlar l'augment del deute. Tot i els constants rumors d'una possible reestructuració (i quita) del deute portuguès, la troika manté que Portugal no ho necessita i que pot continuar pagant el deute... amb més retallades i més austeritat. ◀

Des de l'inici del cicle d'austeritat, en dos anys (2010-2012):

5,3%
ES VA CONTRAURE EL PIB EN TERMES REALS

7%
VA DISMINUÏR L'OCUPACIÓ

DE L'11,2% AL 16,6%
VA PASSAR L'ATUR

DEL 48% AL 57%
AUGMENTA EL NOMBRE DE PERSONES DESOCUPADES PRIVADES DE TOTA PROTECCIÓ

10%
DISMINUEIX EL NOMBRE DE PERSONES BENEFICIÀRIES DE RENDES MÍNIMES

10%
HAN DISMINUÏT ELS SALARIS NOMINALS

12%
VA AUGMENTAR LA FALLIDA D'EMPRESES EL 2011, EN RELACIÓ AMB L'ANY ANTERIOR

Per dir prou a la dictadura de l'austeritat, la societat portuguesa s'està articulant a través dels moviments socials / BLOCO

Un compromís il·legítim

El 19 de gener es va presentar el primer informe de la Iniciativa d'Auditoria Ciutadana del Deute a Portugal (IAC). La IAC afirma que part del deute portuguès és clarament il·legítim: "El crèdit amb la troika (adquirit per un govern sortint sense debat parlamentari) i les condicions que s'imposen en contrapartida; el deute que resulta d'una despesa pública il·legítima, com els contractes de l'Estat que afavoreixen indegudament interessos privats; les ajudes als bancs; les decisions de nacionalització i subseqüent privatització de BPN; la pèrdua d'ingressos per l'amnistia fiscal; i les despeses públiques associades a la corrupció".

+info: auditoriaciudadana.info

SENEGAL // L'ECONOMIA CREATIVA I L'EMPRENEDORIA SOCIAL TENEN UN REFERENT A DAKAR EN UN ESPAI MARCAT PER L'ESPERIT DEL CODI OBERT

Jokkolabs, tecnologia per a la transformació social a Dakar

Carlos Bajo
Barcelona
@cbajo

En wòlof, una de les llengües vehiculars del Senegal, *jokko* vol dir *dóna's* i *jotko* *uneix-te*, dues paraules que, fusionades, donen nom i defineixen la filosofia que hi ha darrere la iniciativa Jokkolabs. Així doncs, Jokkolabs és -com diuen les seves impulsores- una "aventura humana" que es desenvolupa a Dakar, la capital del Senegal, amb l'objectiu de posar les tecnologies de la informació i la comunicació al servei de la transformació social. Aquest espai trenca amb la imatge majoritària, els estereotips i els tòpics que es tenen dels països africans. Accedir a les seves instal·lacions és endinsar-se en un món de creativitat, d'innovació, de treball solidari i comunitari i de confiança en la tecnologia per construir un món millor. No és un mite. D'una banda, perquè, des de les seves finestres, es veuen els carrers de la transitada Dakar. De l'altra, perquè les seves experiències demostren que les iniciatives de treball col·laboratiu donen els seus fruits.

"Jokkolabs és un centre d'innovació tecnològica i social i, al mateix temps, un espai de treball col·laboratiu"

Hi ha tot un seguit de conceptes anglesos que pretenen definir què és Jokkolabs: *techlab*, *innovation hub*, *coworking*, o *think tank*. Però potser les explicacions d'Emmanuelle Nuccia Bouiti, *community manager* de la iniciativa, aclareixen una mica més les coses: "Jokkolabs és un centre d'innovació tecnològica i social i, al mateix temps, un espai de treball col·laboratiu, una comunitat de professionals de sectors diversos que es troben al voltant de deter-

minades temàtiques per reflexionar sobre problemes concrets i un catalitzador de comunitats". És a dir, Jokkolabs és molt més que un viver d'empreses o un espai compartit de treball. Karim Sy va posar en marxa el projecte l'any 2010 amb la convicció que es podien posar les "noves tecnologies al servei de la societat i de l'emprenedoria social", segons la mateixa Bouiti.

FRUITS VISIBLES

L'esperit de Jokkolabs és indubtablement atractiu, però no deixaria de ser una iniciativa exòtica i, fins i tot, extravagant si no produís resultats concrets. El més evident va arribar durant les darreres eleccions presidencials del Senegal. Més enllà dels resultats a les iniciatives empresarials, la dimensió social d'aquest projecte i la seva empenta es van evidenciar en un moment crític per la societat senegalesa.

A principis de l'any 2012, el Senegal -i especialment a Dakar- va viure un augment de la crispació social arran de la pro-

ximitat de les eleccions presidencials i el descontentament amb qui havia presidit el país durant els darrers dotze anys, Abdoulaye Wade. De cop, van aparèixer diverses iniciatives a la xarxa que compartien un mateix objectiu: utilitzar les possibilitats que ofereixen les noves eines del món digital per vetllar pel bon desenvolupament de les eleccions, garantir la transparència dels comicis, impedir el frau i, en resum, convertir la ciutadania en protagonista del procés.

Jokkolabs va cedir el protagonisme a les organitzacions de la societat civil i es va mantenir discretament a l'ombra, però la seva empremta era present en tot aquest moviment. Sense fer-se gaire publicitat, va oferir tot el suport tècnic i de coneixements necessari perquè una trentena d'ONG endeguessin Sama Baat, una plataforma de vigilància de les eleccions. Bona part de la resta d'iniciatives van néixer, també, a l'abric de Jokkolabs, justament a conseqüència de les xarxes establertes

Una trentena d'ONG, amb el suport de Jokkolabs, va posar en marxa la plataforma de vigilància de les eleccions Sama Baat l'any 2012

entre les usuàries, com en el cas de la plataforma Sunu2012.

A través d'aquestes iniciatives, es va generar una dinàmica de treball col·laboratiu entre col·lectius socials molt diferents. Aquestes plataformes van permetre obrir un nou espai de debat -tant per la població senegalesa que viu al país com per la que es troba a la diàspora-, on es va cridar a la participació a les eleccions com a eina de contestació pacífica i es van difondre resultats oficiosos, però rigorosos, per impedir el frau electoral utilitzant blocs, Twitter, Facebook o Youtube.

NODRITS D'IDEES

Aquesta és la voluntat d'un espai de *coworking* com Jokkolabs. La proximitat fa que la gent que impulsa els diferents projectes pugui trobar solucions. Bouiti afirma que "la col·laboració, l'intercanvi i el fet de compartir" són els valors que animen la iniciativa. La filosofia de codi obert ho impregna tot.

Les instal·lacions estan situades en un edifici discret del barri de Liberté 6 de Dakar, en un carrer tranquil, però situat a prop de dues de les principals carreteres de la capital senegalesa. Buides, aquestes instal·lacions són poc més que un conjunt de sales equipades amb mobiliari de treball: grans taules, pissarres a les sales de reunions, una cuina, un menjador... res extraordinari. Però, quan s'omplen, l'ambient és totalment diferent. Cadascú amb les seves eines, assegudes unes al costat de les altres, mengen i prenen cafè, discuteixen i intercanvien projectes i idees.

Evidentment, la majoria de les idees que circulen per les sales de Jokkolabs es basen en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació. Aquestes oficines s'han convertit en un referent a Dakar per les seves activitats d'emprenedoria social, que habitualment es relacionen amb el sector de l'economia creativa, un àmbit que, segons les institucions internacionals, cada vegada té més pes als països del Sud. ◀

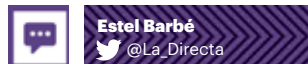

“Hem de recuperar les llavors que van sembrar els autònoms”

Joni D. relata les vivències i el context de la generació que va encapçalar els grups autònoms

Després de publicar 'Que pagui Pujol. Una crònica punk de la Barcelona dels 80', Joni D. presenta aquesta "novel·la realista" en paraules de Mateo Seguí. Crònica i trajectòries vitals de tota una generació de joves llibertaris que, des de principis dels 70 fins a la desarticulació total, l'any 1984, van creure en un somni col·lectiu i van intentar assolir-lo a través dels grups autònoms llibertaris armats.

Al'ínic escrius que la primera decisió que vas haver de prendre va ser referent als límits i, en concret, a centrar-te en els grups autònoms llibertaris armats. Difusos, aquests límits?

Són molt difusos, en primer lloc perquè hi havia grups autònoms llibertaris no armats. El que passava era que la frontera entre uns i altres, sobretot durant el franquisme, era una barrera inexistent, en el sentit que els grups llibertaris autònoms no armats havien de ser tan clandestins com els armats. Llavors, això feia que les seves trajectòries i les experiències es creuessin en molts moments. La diferència però, era tenir una estratègia d'utilització d'aquesta violència.

Estaven influenciats pel maig del 68?

El maig del 68 va marcar la primera generació. En el cas de la segona generació, que és la que comença amb el suport als presos del MIL quan té entre 16 i 17 anys, l'any 74, està influenciada per la situació de l'Estat i per la necessitat visceral de viure lliure; està més influenciada per la contracultura que no pas aquesta primera generació que té uns motius més polítics, potser, en el sentit més purista.

“Eren grups on l'autonomia de les persones primava sobre la col·lectivitat”, escrius.

Eren grups on no hi havia jerarquia i on cadascú, voluntàriament, decidia participar en accions o no.

“Somadors que lluitaven contra gegants”. Què els venç?

Dins la primera generació, empresonada i amnistiada un cop mort Franco, hi ha unes quantes persones que abandonen la lluita armada, que no implica que es desvinculin de la realitat social. La segona generació, en canvi, és vençuda d'una manera brutal. Li passa per sobre tota la maquinària repressiva de l'Estat que avui coneixem i que llavors no es coneixia perquè, quan ells comencen, ni tan sols existia.

I com a element d'aquesta maquinària, l'heroïna?

Aquesta estratègia es va provar en primer lloc a Barcelona i amb el moviment llibertari. De fet, quan s'utilitza aquí, el cap de la brigada policial antianarquista és Francisco Álvarez, conegut com *el Técnico* entre els activistes per la seva tècnica a l'hora de torturar. A principis dels 80, se l'emporten a Bilbao i, poc més d'un any després, apareix tot aquest tema allà.

“Als grups autònoms no hi havia jerarquia i cadascú decidia si participava o no en les accions”

Sumem-hi les delacions...

Amb el tema de les delacions, exactament igual, amb la diferència que, amb el moviment llibertari, ho van tenir molt fàcil perquè era un moment de creativitat popular on molta gent s'apuntava a la història i, entre aquesta molta gent, era molt fàcil filtrar-hi agents o fer que gent treballés per la policia. Finalment i importantíssim,

les penes de presó. Quan el PSOE arriba al poder, les penes es multipliquen per tres i per quatre. És increïble el que fan amb els activistes llibertaris.

Anant a un dels fets més salvatges de la repressió contra el moviment llibertari, l'assassinat d'Agustín Rueda, ara fa just 35 anys, marca un punt d'inflexió? Esdevé un puntal pel moviment?

No ho crec. Si bé el cas d'en Puig Antich anava molt bé a tothom i aquells que no es van voler involucrar en la seva defensa -des del partit comunista al socialista, passant pel nacionalisme català de dretes- van acabar utilitzant el seu assassinat, amb l'Agustín Rueda va passar tot el contrari. Ningú no s'hi va involucrar i ningú no va voler saber absolutament res del tema. Els únics que van bellugar alguna cosa, amb afany de treure'n rèdit polític sense fer res en el moment en què se l'havia d'haver defensat, van ser la CNT. L'Agustín ha quedat com una reivindicació del seu entorn més

Joni D. ens ofereix una "crònica armada de la transició democràtica" / MIREIA SALGADO

proper, però poca gent, en termes públics, ha donat la cara per ell.

Més enllà de la repressió, on han acabat aquestes activistes anònimes? De fet, el darrer capítol es titula 'El somni continua'...

La majoria d'aquestes persones viuen allunyades de les grans aglomeracions urbanes, intenten viure en llibertat, a la muntanya.. N'hi ha moltes que es dediquen a la recuperació de llavors. A mi, això m'ha deixat flipat, perquè demostra que era gent normal preocupadíssima per la humanitat i per la terra. Cap ni una no renega del que ha fet com a tal. I el fet de viure amb les llavors m'ha fet pensar que nosaltres també hem de recuperar les llavors que ells van sembrar ara fa trenta anys. ◀

Grups Autònoms.

Una crònica armada de la transició democràtica

Autor: Joni D. Editorial: El Lokal, Barcelona, 2013 Pàgines: 393

El malson quotidià del thatcherisme

Es recuperen en DVD dos clàssics de Ken Loach que expliquen amb senzillesa les històries de diversos obrers i aturats en plena ofensiva neoliberal a la Gran Bretanya

Ignasi Franch
@ignasifranch

Tot i estar fora del cinema *mainstream*, el de Ken Loach (*Tierra y libertad*) és un nom conegut per una audiència àmplia. Tots els llargmetratges que ha dirigit des de 1990 han estat distribuïts cinematogràficament a l'Estat, cosa poc freqüent en un realitzador aliè a Hollywood. Amb vint-i-cinc anys d'activitat professional, aquest anglès es va convertir en un rostre conegut a Europa arran de la difusió d'*Agenda oculta* i va viure una dècada de glòria combinant relats històrics des de perspectives progressistes amb capbussaments en els problemes de la *working class* contemporània. Ara, Cameo recupera els dos llargmetratges immediatament posteriors al projecte que li va donar visibilitat internacional: dues ficcions sobre obrers i aturats que malden per sobreviure amb dignitat en plena ofensiva thatcherista.

UNA PROPOSTA AGREDOLÇA

En forma de comèdia dramàtica, *Riff-raff* és una senzilla obra de personatges. Tracta d'uns treballadors de la construcció que estan rehabilitant un edifici. Sens dubte, el film té molt d'obra de denúncia sobre la precarietat del mercat laboral, la privatització dels serveis públics i, en general, el gir a la dreta viscut durant els governs de la *dama de ferro*. Un dels operaris de la narració, que sembla un *alter ego* autoirònic del cineasta, explica incansablement les seves opinions polítiques, fins a avorir uns companys a qui acusa de formar part del lumpenproletariat.

Potser per suavitzar el seu intent de despertar una ciutadania resignada, Loach endolceix el desenvolupament amb una història d'amor entre dues persones pecu-

El director britànic, a la dreta, durant el rodatge de 'Riff-raff'

liars, Stevie i Susan. Són, respectivament, un jove expresidiari silenciós però arrauxat i una innocent aspirant a cantant amb tendències narcisistes. La seva relació, tendra però també conflictiva, mostra les dificultats d'encaixar els petits somnis de l'home i el desig de fama de la dona.

'Riff-raff' denuncia la precarietat del mercat laboral i la privatització dels serveis públics

En paral·lel a la trama sentimental, es denuncien els accidents laborals al sector de la construcció. I aquesta realitat condiciona la resolució de l'obra. Però, tot i l'amarg present al qual s'enfronta, l'autor hi incorpora abundants escenes còmiques

que poden resultar estridents, però també plenament justificades. Al cap i a la fi, la vida dels *riff-raff* (una expressió despectiva, referida a la gent *ordinària*) inclou, per força, algun moment de diversió.

RETRAT D'UNA HUMILIACIÓ

Més sostingudament dramàtica, *Lloviendo piedras* explica la desesperació d'un pare de família que malviu de l'atur, d'encàrrecs puntuals i de petits furtus. Vint anys després de la seva estrena, és una notable mirada personal als efectes causats per les primeres grans ofensives de l'Europa neoliberal. L'arquitectura narrativa recorda les anècdotes quotidianes i mínimes que propulsen alguns clàssics del neorealisme com *Lladre de bicicletes*. En aquesta ocasió, Bob insisteix a gastar diners en el vestit de primera comunitat de la seva filla, tot i la seva precària situació econòmica.

Això implica una cerca desesperada de diners que implicarà conseqüències. Seguint aquest fil, Loach du la ficció a un terreny que llinda amb el *thriller* costumista. Però domina l'abatiment. I una frustració representada amb alguna escena corprenedora, com la d'un amic del protagonista que plora després que la seva filla li doni diners, un detall que és filmat amb cura i sense insistències pornogràfiques. "Té gràcia, tots comencem amb grans idees... I després t'adones que les coses no canviaran, no milloraran", diu la dona de Bob, que representa una resignació abissal. Mentre les famílies protagonistes pateixen, la pel·lícula reflecteix una cadena d'explotació financera que va dels bancs a baules més o menys clandestines. Com la d'un pinxo de barri que compra deutes per cobrar-los mitjançant coaccions.

El resultat és una obra breu, esvelta, força compacta, que elimina digressions, però, alhora, limita la sensació de vida que pot transmetre. De nou, el director empra un personatge secundari per incloure discursos polítics explícits: en aquesta ocasió, es tracta del sogre de Bob, un activista veïnal d'esquerres. La seva figura serveix perquè el realitzador escenifiqui un xoc entre la realitat materialista i les supersticions religioses... resolt amb un gir inesperat de solidaritat transgressora per part del pastor de la comunitat. De la mateixa manera que *Riff-raff*, *Lloviendo piedras* també conclou amb un esclat violent nascut de la ira social (en el primer dels casos) i del sentiment d'humiliació. Tal com va ratificar el mateix Loach amb la recent *Route Irish*, les històries de venjança no són patrimoni exclusiu de l'audiovisual nord-americà. ◀

Riff-raff (Cameo, 1991)
Lloviendo piedras (Cameo, 1993)

Werner Rügemeier

LAS AGENCIAS DE CALIFICACIÓN

Una introducción al actual poder del capital

ISBN 978-84-92559-41-1 | 280 pàgs. | 18 €

editorial • distribuidora • librería web

www.viruseditorial.net # www.viruslibreria.net

editorial virus

Contra el racisme, cultura

SOS Racisme pretén homenajar totes les víctimes del racisme i la xenofòbia / CINU

Mireia Chavarria
@miretxebarria

Dijous 20 de març de 1960. La República de Sud-àfrica està sotmesa a un règim descaradament discriminatori de les persones negres. Una de les polítiques de segregació racial imposades pel govern és l'obligatorietat, per la gent negra, de portar la documentació on s'explicita si té permís o no per accedir a les zones reservades per a persones blanques. És l'anomenada *lei de passis*, contra la qual el Congrés Panafricà (PAC) i el Con-

grés Nacional Africà (ANC) engeguen ràpidament una campanya de protestes no violentes. Entre d'altres, fan una crida a la desobediència: encoratgen la gent a no portar els passis a sobre i a no pagar cap mena de fiança o multa si és detinguda. A la manifestació, però, la policia obre foc; mata 69 persones negres i en fereix 180.

Aquest és un dels pocs esdeveniments succeïts durant l'apartheid a Sud-àfrica que va transcendir les fronteres i va escandalitzar la comunitat internacional. Tanmateix, encara hi ha molts fets que resten a la penombra del passat ombrívol del país i, actualment, el racisme continua existint.

L'associació SOS Racisme reivindica la cultura com a motor de la societat, la rebel·lia i la lluita i, en concret, de la batalla contra el racisme. El 21 de març organitza una jornada d'activitats amb motiu dels 53 anys de la massacre de Sharperville, data en què se celebra el Dia Internacional contra el Racisme i la Xenofòbia.

És per això que SOS Racisme ha organitzat una jornada de lluita contra la xenofòbia, que enllaça el record de les víctimes de Sharperville amb el retrat de la situació d'avui als nostres barris, on cada dia els rebrotos són més visibles. A l'inici de la jornada, Alba Cuevas (directora i portaveu de SOS Racisme) i Alicia Rodríguez (responsable del Servei d'Atenció i Denúncia per a les Victimes de Racisme i Xenofòbia, SAiD) faran un recull dels esdeveniments més destacats de l'any 2012 en matèria de racisme i xenofòbia. Però, malauradament, el racisme sovint prové de les institucions de l'Estat. És per això que, al migdia, es durà a terme un acte simbòlic per denunciar un dels darrers atacs de discriminació racista impulsats des del govern espanyol: l'exclusió de les persones que es troben en situació administrativa irregular de l'atenció sanitària pública i gratuïta.

SOS Racisme és conscient que el combat contra la xenofòbia i el racisme ha de ser diari i que, per eradicar aquests fenòmens, cal buscar l'arrel en un sistema capi-

talista que se'n serveix per crear esquerdes entre la població. Això no obstant, per posar en relleu la importància d'aquesta lluita, hi dedica un dia sencer i proposa una arma molt poderosa per començar-hi a batallar: la cultura.

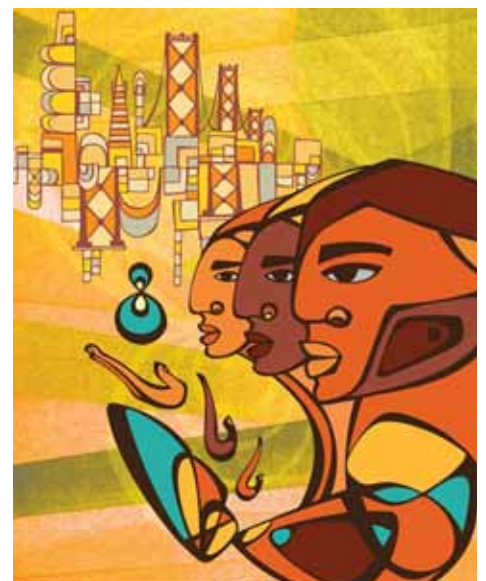
Justament, aquest és el debat que plantejarà Toni Navarro, director del Festival de Cinema i Drets Humans de Barcelona, per donar el tret de sortida a les activitats de la tarda. Amb la projecció dels curtmetratges *Gap* (Kristina Grozeva, Bulgària, 2008) i *Chiamatemi Ishmael* (Paolo Briguglia, Itàlia, 2011), posarà sobre la taula el paper del cinema com a eina antiracista. Però no és l'única. En aquest sentit, l'experiència de Yezid Arteta és reveladora. Antic membre de les FARC i també pres polític, serà present a l'acte que es farà a l'Antic Teatre, on explicarà la seva tasca com a escriptor en el marc de la literatura des de l'adversitat. ◀

+info:
www.sosracisme.org

Aprentatge col·lectiu... i invisible

Algunes hi van amb el coll entaforat dins la bufanda, d'altres s'hi apropen amb les mans a les butxaques i el front arrufat i n'hi ha que arriben abraçant-se a si mateixes, com si els braços fossin un segon abríc. Comença la primavera, però l'aire encara és fred. A mesura que el llapis avança sobre el paper, el carrer Riego es dibuixa i, al número 35, un rètol delata l'inici de la Universitat Invisible.

La Universitat Invisible presenta un curs titulat "Dones, migracions i intervenció social" / FAVIANNA RODRIGUEZ OAKLANDA

Mireia Chavarria
@miretxebarria

És el segon any que la cooperativa autogestionària La ciutat invisible presenta aquesta formació basada en l'aprenentatge col·lectiu. Sobre la taula, un cicle de lectures i debats sobre els comuns, un curs de primers auxilis per a nadons i bebès i un conjunt d'actes commemoratius i de presa de consciència amb motiu del desè aniversari de la invasió de l'Iraq. El més important, però, és que no hi ha tarimes, sinó

que, a les aules, tot són pupitres. Els apunts es comparteixen i tothom té la mateixa veu.

I el protagonisme, enguany, és pel fenomen migratori i les dones. En col·laboració amb el col·lectiu Eines, la Universitat Invisible presenta un curs titulat *Dones, migracions i intervenció social*, en què s'estudiaran els conceptes clau de les polítiques públiques de migració i gènere a Catalunya i l'Estat espanyol i es penetrarà en els mecanismes que configuren una societat que situa les dones migrades com a víctimes passives del procés migratori. El curs, però, va una

mica més enllà i analitza quines són les possibles metodologies d'intervenció social, donant prioritat a aquelles accions que atorguen un rol actiu a les dones migrades i potencien la seva autonomia. Les experiències de col·lectius com Mujeres Pa'lante (constituït per dones llatino-americanes) o Minhaj ul Quran (format per dones pakistaneses) enriqueiran la darrera sessió del curs, que tindrà lloc el 29 d'abril. ◀

+ info:
laciutatinvisible.coop

Icones de l'opressió

L'exposició 'Símbols de Franco' planteja el debat sobre la memòria històrica i la seva gestió

Anna Pujol Reig
@putxiputxis

Alexandre el Magne, Juli Cèsar, Neró, Napoleó, Hitler i el mateix Franco tenien una obsessió. Bé, de fet, força, però n'hi havia una de compartida: les ànsies d'immortalitat, de poder traspasar la seva època i perviure en la història. Una fita que tots ells van aconseguir, alguns gràcies a les barbàries comeses i, també, a través d'una altra manera que resulta igual d'efectiva per passar a la posteritat: els símbols. Per poder veure la seva pervivència en el temps, el Museu d'Història de l'Hospitalet de Llobregat alberga la mostra 'Símbols de Franco'.

Jordi Font i Pilar Mateo analitzen la presència de la simbologia franquista a l'espai públic

És innegable que l'esvàstica, ja utilitzada molt abans per l'hinduisme, passa a ser coneguda mundialment quan esdevé el símbol del nazisme; o bé la figura de l'emperador assegut en un tron amb actitud majestuosa, que era la manera de presentar els emperadors romans i de mostrar al poble que el seu poder els venia directament de l'estipir dels deus; o, a posteriori, un cop es va legalitzar el cristianisme, com aquest utilitza la mateixa posició per representar Crist -anomenat pantocràtor- per donar poder a la nova religió i, de pas, reforçar l'imaginari col·lectiu que ja havia implementat sàviament l'Imperi romà. O bé el quadre on apareix Napoleó Bonaparte autocoronant-se, fet per David, amb el qual deixa plasmat per l'eternitat que

tenia més poder que el papa i que estava per sobre de tot. Tots aquests exemples -i en trobaríem molts més- ens demostren la importància dels símbols i les representacions i la seva relació directa amb el poder i la manipulació de les masses.

LA INVASIÓ DE L'ESPAI PÚBLIC

L'exposició està organitzada en vint plafons, agrupats sota diferents títols, amb textos d'historiadors i expertes en la matèria. A l'inici, hi trobem: *Feixisme, nacionalcatolicisme i propaganda*, on Pere Ysàs i Hilari Raguer ens expliquen els vincles estrets entre la religió i el règim i la manera com el poderós imaginari cristià, apostòlic i romà és va posar al servei de la dictadura. És interessant l'expressió *nacionalcatolicisme*, encunyada pel jesuïta Alfonso Álvarez Bolado per al·ludir directament al nacionalsocialisme (nazisme) i el nacionalsindicalisme (franquisme). Tot seguit, trobem el *Franquisme a l'espai públic*. En aquesta ocasió, Jordi Font i Pilar Mateo parlen de la construcció de tota la simbologia franquista encaminada a ocupar l'espai públic, és a dir, l'espai de la identitat, la història i la relació entre les persones. En aquest apartat, hi trobem els famosos monuments als caiguts, que han omplert places, avingudes i carrers fins fa molts pocs dies; o bé les plaques del *Ministerio de la Vivienda* amb el jou i les fletxes que encara es poden trobar a moltes barriades construïdes els anys seixanta i setanta, entre altres. El següent parla d'*Art i iconografia del franquisme*, a càrrec de Narcís Seelles i Monsterrat Duch. El règim franquista, com havia fet el nazisme, va tendir a utilitzar l'art neoclàssic, que adopta l'esperit del període clàssic grecoromà, que té un fort component imperial i de poder. Però, l'obertura que va haver d'afrontar el règim als anys seixanta va fer que

apostés per l'art homologat als països capitalistes, en aquest cas, l'abstracció i l'informalisme que triomfaven als Estats Units, pel seu vessant purament estètic. De fet, com deia Walter Benjamin, l'art feixista és un art de propaganda fet per les masses i per a les masses. A part, hi trobem fotos tan escabroses, com dues esvàstiques de dimensions gegants penjades a la façana del Parlament de la Generalitat de Catalunya per difondre una exposició d'arquitectura alemanya l'octubre del 42.

CANVI O DESTRUCCIÓ

Els darrers apartats de l'exposició són: *Intransició democràtica i Memòria democràtica versus simbologia franquista: co-nèixer abans d'actuar*. De fet, en aquests ítems, hi ha una voluntat pedagògica i, també, de crear debat. Per un cantó, Pilar Mateo ens explica l'*Inventari de simbologia franquista* que coordina. Es tracta d'un treball de camp que ha censat tots els símbols que podem trobar a Catalunya. En total, se n'han localitzat 3.647, dividits en:

“Les restes del cadàver s'han de retirar o reutilitzar perquè no corrompin l'aire”

plaques i rètols, retolació de carrers, monuments, tombes i làpides, creus, grafitis i rètols pintats, relleus gravats i inscripcions, retolació en grups d'habitatges, forja, paviment i vitralls, aquests últims, encara vigents a l'església de Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat, on hi ha una rosassa amb l'escut de l'Estat espanyol amb l'àguila bicéfala. I el debat neix, sobretot, de les diferents maneres que hi ha de tractar aquest imaginari. A moltes localitats, per

La Victòria, estàtua erigida per Frederic Marés a l'avinguda Diagonal de Barcelona per celebrar el triomf de les tropes franquistes a la guerra civil espanyola, va ser retirada el gener de 2011 / PILAR VIDAL

exemple, s'han reconverit monuments als caiguts en homenatges a les víctimes en general. És el cas de Valls, on es va incorporar una inscripció amb una citació de Salvador Espriu al monument dels caiguts de la plaça Quarter: “Fes que siguin segurs els ponts del diàleg i mira de comprendre i estimar”. En altres casos, els monuments s'han col·locat per peces separades als cementiris -com a Lleida, Terrassa, Cervera o Reus- sense inscripcions o canviants. I en alguns altres, com el del conjunt escultòric dedicat a les tropes franquistes, obra de Josep Clarà, que hi havia a la Diagonal de Barcelona (a l'alçada del Palau Reial) fins al 2006, van ser destruïts. Com diu Ramon Vinyes: “Les restes del cadàver s'han de retirar o reutilitzar perquè no corrompin l'aire”. ◀

Símbols de Franco

Gratuita. Fins a l'1 d'abril
Museu d'Història de l'Hospitalet
C. Joan Pallars, 38.
Metro: Rambla Just Oliveras
www.museul-h.cat

ja som

1742 subscriptores

informa't, contrasta, comparteix i... subscriu-t'hi

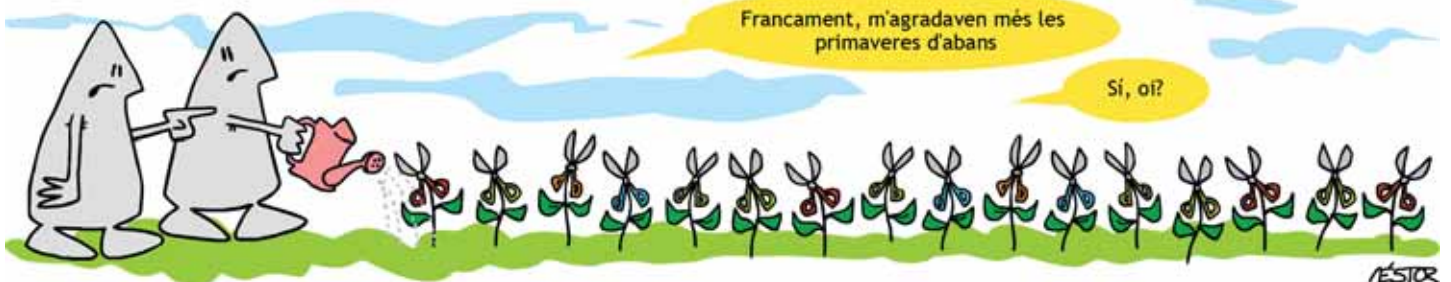
POCA BROMA,

La coreografia típica d'en Simó

L'altre dia vaig anar a veure aquest gran compositor que es diu Albert Pla a la ufanosa Vilagreix. Vaig aconseguir les entrades a bon preu a través d'una web de gangues teatrals anomenada Artapalo. Aquesta web ens demostra com es pot rehabilitar la gent d'ETA i, de retruc, posa les seves extorsions a treballar de manera que la gent normal ens puguem permetre alguna alegria escènica. Suposo que l'exterrorista diu al compositor: "Els qui em comprin a mi l'entrada ho faran a meitat de preu". I el gran compositor diu: "Sí, amic Artapalo, el que tu diguis", tement que no desembeïni un arcabús amagat de la setena guerra carlina. Això és un avantatge, l'altre és que, a les capitals comar-

cals de províncies llunyanes, hi ha el costum que l'arcalde salutí tothom qui entra, per recordar una mica a la població que el teatre és seu i també per abaratir costos, ja que no només fa d'arcalde, sinó que també actua una mica d'acomodador. És admirable l'esforç voluntariós d'alguns representants municipals, però, de tant saludar i comentar els seus tristos localismes, el començament de la funció es va endarrerir vint minuts. Però no passa res. El que no trobo gens adequat és el típic de Barcelona que, no sabent amb qui parlava i creient-se que era el tonto del poble, va demanar a l'arcalde que li portés unes crispetes. Putos fanguis, no respecten res. SIMÓ DE MONTEFLUX, ESTETA I PALETA

Expert

A l'entrada del restaurant, palplantat com un nino, s'esperava un cuiner gros, però ben blanc, polit i elegant. Era un home de veu suau que ens va dir bon dia i ens va estrènyer la mà. Quan el cambrer ens va acompanyar a la taula, ell ens seguia i quan, sorpresos, vam veure tres cadires, l'home va seure al nostre costat. Així doncs, érem tres per dinar: l'Anna, un cuiner i jo. Esperant un gest o una paraula que no arribava, no em vaig atrevir a trencar el gel i així van anar passant els minuts, mirant-nos tots tres entre somriures, fins que el cambrer va tornar i ens va portar la carta.

Quan l'Anna i jo ens vam acostar i vam començar a llegir els plats del mateix paper, tot deixant clar que el cuiner no formava part de nosaltres, l'home va obrir la boca i amb veu melosa ens va deixar anar que havíem de demanar *fondue*. Per fi s'aclaría un pèl el rol d'aquella presència estranya a la nostra taula: el cuiner era un conseller, un servei innovador per clientela insegura que mereixia una empenyeta d'expert. Vaig somriure, aquest cop sincerament, fins que l'Anna em va mirar amb un somriure diferent i em va recordar allò del gluten, millor no córrer riscos. I vam continuar mirant la carta després del "no, gràcies" al suggeriment de l'expert.

Però allò no era cap suggeriment. El cuiner insistia, amb la mateixa veu melosa i convincent. Quan ens deia que *haviem de demanar fondue* no havíem entès ben bé el sentit. L'Anna va mirar arreu, nerviosa, buscant una autoritat superior, però jo, com de costum, vaig contemplar: potser sí que podíem demanar *fondue*, el formatge no sempre porta gluten, depèn del fabricant, i jo feia molt que no en menjava i em venia de gust.

Aquella tarda, l'Anna va estar empenyada com una mona; al vespre, es va trobar fatal i vam haver d'anar a urgències. Setmanes més tard, em va dir que el que més la va irritar va ser la frase que no vaig parar de repetir tot el sant dia: "Al capdavall, era un expert". ADRIÀN CRESPO - @CRESPIX

Era un servei innovador per clientela insegura que mereixia una empenyeta

BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

DARTH VADER

Llei Lassalle: estat d'excepció a Internet

La setmana passada es va filtrar la redacció de l'avantprojecte de llei de propietat intel·lectual (sic.) o LPI, que fa anys que es gesta i que ha estat impulsada principalment pel vicesecretari de cultura José María Lassalle. Recordeu la famosa llei Sinde i la seva comissió, que van originar un ampli moviment (#nolesvotes) i van revolucionar la xarxa fa uns anys? Doncs això només va ser l'aperitiu. Ara ve el plat fort.

Durant l'última dècada, hem vist com totes les modificacions legals i lleis que han intentat regular Internet han estat orientats a legislar a favor dels lobbies de les indústries de continguts, al marge de si les impulsaven governs de dretes o d'esquerres. Amb això i amb la redacció de les lleis al marge de les demandes i les pràctiques de la societat civil, sense consulta o participació de col·lectius de ciutadanes i creadores, han demostrat un escàs coneixement del funcionament d'Internet.

La llei suposarà fer un pas més enllà i crearà el marc legal que permetrà criminalitzar les usuàries fins a graus absurds

Sembla que ni les vergonyoses pressions de la indústria nord-americana sobre la inclusió de l'Estat espanyol a la *Llista 301* ni la revelació de Wikileaks del paper dels EUA en la redacció de les lleis sobre propietat intel·lectual (sic.) ni l'ampli rebuig social han impedit que els lobbies intentin convertir Internet en una caixa registradora, costi el que costi.

Respecte a les lleis anteriors, aquesta suposarà fer un pas més enllà i crearà el marc legal que permetrà criminalitzar les usuàries fins a graus absurds, donar poder a la classe política per sancionar i tancar webs i obligar les operadores de telefonia a actuar com a policies de la clientela. Tot això, en un moment històric de crisi social i institucional, en què calen solucions urgents per resoldre tot tipus de problemes i en què les possibilitats que ofereix la societat del coneixement s'haurien d'aprofitar per empoderar la població i potenciar nous models sostenibles de negoci i no pas per criminalitzar.

Des de *Barrilinternet* volem analitzar, abans de la seva possible aprovació al proper Consell de Ministres, les princi-

pals modificacions que planteja la llei i intentar explicar de quina manera ens pot afectar com a usuàries de la xarxa:

ADÉU A LA CÒPIA PRIVADA

Es vol modificar el dret de còpia privada (sí, aquest pel qual cobren un cànon). Si compres un llibre, una pel·lícula o un disc, no el podràs compartir amb ningú. Repetim: amb ningú. Ni amb la teva mare. Només podràs fer còpies per a ús personal. La nova llei criminalitza i sanciona compartir arxius entre dues o més usuàries, tot i que el que compartim sigui un arxíu digital comprat legalment o no hi hagi cap tipus d'ànim de lucre.

LES ISP SERAN POLICIES

Es produirà una reforma de la llei d'enjudiciament civil per poder identificar "els prestadors de serveis de la societat de la informació que vulnereu drets de la propietat intel·lectual amb fins comercials". Això obligarà les operadores com Telefónica, Orange o Vodafone a identificar les clientes que siguin proveïdores de continguts i no hagin respost als requeriments de Cultura per la demanda d'infraaccions de propietat intel·lectual.

PERSEGUIR LES USUÀRIES

Després del fracàs de la comissió Sinde per tancar webs d'enllaços, el pas següent és modificar la llei per perseguir les usuàries i considerar els enllaços com una cosa delictiva. Recordem que l'essència d'Internet és copiar i enllaçar. Es busca equiparar l'efecte d'enllaçar al de posar a disposició una obra. La llei Sinde ja apuntava en aquesta direcció, però ara es reforça. Tot i això, abans d'aprovar la llei, s'ha inclòs un paràgraf que exclou els cercadors com Google, que ha revisat la redacció de la llei i hi ha donat el seu vist-i-plau. Els teus enllaços i els seus enllaços no són iguals, sobretot si tu ets una multinacional.

TANCAR WEBS

La nova redacció dona més poder a la comissió Sinde, que podrà actuar contra les pàgines d'enllaços per "blocs de contingut" i no arxíu per arxíu. La comissió no només actuarà sobre el subjecte individual (aquell que puja el seu contingut), s'ampliarà la seva capacitat per poder perseguir repertoris complets o l'obra global d'un autor. Es podrà actuar de manera conjunta contra un paquet de continguts o una pàgina web d'enllaços, si estima que hi ha proves que es difonen arxius culturals il·legals. El govern també pretén multar les anunciantes que tinguin publicitat a

El text busca equiparar l'efecte d'enllaçar al de posar a disposició una obra

les pàgines d'enllaços de descàrregues il·legals. L'objectiu és tancar les pàgines que el govern persegueixi doblement: amb l'exigència a l'operadora de tallar el servei i l'obligació a les proveïdores de sistemes de pagament i de publicitat d'anular els seus acords amb les webs sancionades (emulant el precedent de Wikileaks i Paypal).

CAPACITAT SANCIONADORA

Si un dels aspectes jurídics més aberrants de la llei Sinde era la creació d'una comissió amb capacitat de tancar webs evitant la intervenció de la justícia, ara es remata el disbarat perquè serà un càrrec polític el que tindrà la capacitat sancionadora. El secretari d'Estat de Cultura, José María Lassalle, assumeix totes les competències sancionadores. Us sona això que, en una

dictadura, el poder executiu i legislatiu recauen en la mateixa persona?

Després d'aquesta anàlisi desoladora, no podem fer res més que lluitar. Aquesta llei fracassarà. La societat va molt per davant en molts aspectes. Molt per davant d'una classe dirigent agenollada davant els interessos de les grans corporacions. Com diu el comunicat de Red SOS i X.net: "Com era d'esperar, el govern proposa reformar la llei de propietat intel·lectual (sic.) sense escoltar el que la societat civil està proposant des de fa molt temps, sense cap procés obert, sense cap avis. L'objectiu és sempre el mateix: criminalitzar els usuaris, controlar l'Internet pels seus negocis i per a les seves polítiques i impedir que la societat civil i els nous emprenedors puguin accedir a la informació, la cultura i el coneixement i puguin tirar endavant i vèncer la crisi. Volem compartir i fomentar la cultura davant uns reformes repressives que no només volen atacar la llibertat d'expressió, sinó els emprenedors culturals i creadors adaptats a l'era digital. Per fer front a les reformes en negatiu, fa anys que la ciutadania impulsa propostes en positiu pel desenvolupament empresarial, econòmic, polític i social de la xarxa"

Vam tombar ACTA, farem que la nova LPI, si s'aprova, quedi obsoleta i inoperativa tan bon punt s'aprovi.

Internet lliure o barbàrie

TUIT ROSA

RT @catolicos_es: "No te preocupes por el número de followers en twitter. Jesús solo empezó con 12 y ha cambiado el mundo".

Si vols més informació, hem preparat un llistat de textos i articles: titanpad.com/ley-lassalle

Primera Jornada Informativa sobre Sanitat: 'La teva salut, el seu negoci'

BARCELONA

DG 24/03

Casal de Joves de Gràcia (Gran de Gràcia, 190)

Per denunciar els abusos i els processos de privatització que s'estan produint en la sanitat pública i plantejar un debat d'alternatives al model sanitari actual per fer-lo més humà i sostenible, el Grup de Defensa de la Sanitat Pública, les Feministes Indignades i el Grup de Treball de Sanitat de les assemblees de barri, col·lectius sorgits de l'acampada de la plaça Catalunya, han cregut convenient impulsar aquest acte.

Davant el cop privatitzador més greu, possiblement, que està patint la sanitat pública catalana, fruit del capitalisme neoliberal més salvatge, l'1 de desembre de 2012, les assemblees de barri van acordar iniciar de manera coordinada una campanya per la sanitat pública universal i de qualitat, amb la qual volen denunciar els abusos que s'estan produint en l'àmbit sanitari públic i també prevenir de l'excessiva medicació a què estem sotmeses a causa de la pressió de la indústria farmacèutica. Alhora, pretenen encetar un debat que transcendeixi el model sanitari actual perquè esdevingui més humà i sostenible.

El resultat final de la segona fase d'aquesta campanya és aquest acte, amb el programa següent: 9:30h Presentació de la Jornada 10h Xerrada amb Montse Pineda: *Determinants socials i exclusió sanitària* 10:30h Xerrada: Cesca Zapater *La medicalització* 11h Xerrada Teresa Forcadell: *La indústria farmacèutica* 11:30h Debat 12h Descans i cafè 12:20h Documental *Draps bruts*, de Sicom i How 13h Col·loqui obert amb Agustí Colom i Albano Dante de *Cafèambllent*

Més info a: tinyurl.com/cu5nzf

DC20^{/03}

BARCELONA

Experiències de suport mutu entre dones

19h Ca la Dona. C. Ripoll, 25. Amb la presència de Remei Sipi (d'E'waiso Ipola i Jemanjà), Fatou Secka (d'Equis), Betty Puerto (de l'Organització Femenina Popular), Eli Manzano (de la Comissió de Gènere de Coop57), Guernica Facunda (de Calala i Complementum) i Núria Gràcia Puigarnay (de NurandCo, Agima i Calala). Presentació del projecte *Enxarxant emprenedoria, economia social i solidaritat entre dones*.

DJ21^{/03}

BARCELONA

Presentació del quart Informe Anual sobre l'estat del racisme a Catalunya
Alba Cuevas (directora de SOS Racisme) i Alicia Rodríguez (responsable del Servei d'Atenció i Denúncia per a les Victimes de Racisme i Xenofòbia, SaID) 10:30h Federació Catalana d'Organitzacions No Governamentals per la Pau, el Desenvolupament i els Drets Humans (C. de les Tàpies, 1-3, 08001, Barcelona)

Contra el racisme, cultura

19h Cinema, teatre, música... històricament han tingut un paper important en la defensa dels drets humans i en la difusió de valors com l'antiracisme. Antic Teatre. C. Verdader i Callís, 12.

No és lectura, és acció

Presentació de la revista *Antitesis* (revista crítica anticapitalista) i d'Artefakte (molt més que llibres, artefactes!) 19:30h La Llibertària. C. Torrent de l'Olla, 72

Festa La sanga s'altera. Entre parèntesis primavera.

20h La Mandina. C. Llibertat, 35

DV22^{/03}

BARCELONA

Poesia i música de resistència. Amb

Los Bio-Lentos, poesia al rescate!

19:30h Locals socials de la CGT a Barcelona. Via Laietana, 18, 9è. Organitza: grup de suport a l'Acció Social de CGT.

Taula rodona sobre mitjans de comunicació independents

Presentació de *La Marea* i la DIRECTA. Amb Pere Gimeno (de Comunicació21), Brais Benítez (de la cooperativa MásPúblico, editora de La Marea) i Bertran Cazorla (del setmanari DIRECTA) 18h Koitton Club. C. Rossend Arús, 9.

Xerrada: L'Aigua, com la Vida, no és una mercaderia

19:30h C. Emili Roca, 52.

Amb Quim Pérez (portaveu d'Ecologistes en Acció i d'Aigua es Vida) i Rafael Colmenares (membre del Comitè Promotor i Vocero Nacional del Referèndum por el Derecho Humano al Agua, Colòmbia). Organitza: Associació Salut i Agroecologia. Més info: associacionsalutagroecologia.wordpress.com

TERRASSA

L'amor a l'agenda política dels moviments socials

19h CSO El Kasalet. C. Societat, 4.

Més info: kasalet.org

DS23^{/04}

GRANOLLERS

Presentació del llibre: Grups autònoms, una crònica armada de la transacció democràtica

Amb Joni D, autor del llibre.

18h Anònims, menjars i pensars. C. Ricomà, 45.

MALGRAT DE MAR

Recuperació de la memòria històrica

A càrrec de l'argentiní Carlos E. Bischoff, premi literari Casa de las Americas 2011. 19h Ateneu El Rovell. C. del Mar, 77.

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM (també 96.6FM de 00h. a 14h.) Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info | **Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona** www.contrabanda.org | **Ràdio Línea IV (només web) Barcelona** www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica 96.6FM Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos 90.1FM Terrassa** www.canangladajove.terrassa.net | **Postscriptum Ràdio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsània 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM Olot** www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Ràdio Malva 105FM València** www.radiomalva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radioaktiva1fm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamananresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latete.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DILLUNS: 20:30h. Notícies 1
DIAMARTS: 20:30h. Tv Animalista
DIACRES: 20:30h. Contra-Infos

DIJOUS: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
DIVENRES: 21h. Programa de l'aigua

DISSABTE: 22h. Cineclub 1
DIUMENGE: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 21

Dia de sol i de temperatures molt suaus. La màniga curta a les hores centrals del dia ens farà ensumar la primavera.

DIVENDRES 22

Augment dels núvols a mesura que passin les hores. Com a molt, quatre gotes a última hora a l'Ebre i a Castelló.

DISSABTE 23

Núvols abundants, cel tapat, ambient humit i quatre gotes disperses a molts punts. Pluja més abundant a Lleida.

DIUMENGE 24

La pluja serà més general, però a estones. Caurà amb més força a Girona i al nord de Barcelona. A mitja tarda, s'aclarirà.

DILLUNS 25

Obertura de clarianes i ambient força suau a les hores centrals del dia. De nit, ja no hi haurà glaçades a cap comarca.

DIMARTS 26

Nous ruixats dispersos i inestabilitat típica de primavera a les comarques de muntanya. Ullades de sol i nit més fresqueta.

/ KALEKOBEGIAK

«L'Estat no busca fer justícia, sinó venjar-se dels nostres presos»

Itxaso Aginaga
Sàgar Malé
@La_Directa

El dia 20 de març, es dicta la resolució del recurs de l'Estat espanyol al dictamen contra la *Doctrina Parot*. Quina sentència espereu?

Hauria de ser un punt d'inflexió per acabar amb les mesures excepcionals que aplica l'Estat, que no busquen fer justícia, sinó venjar-se dels nostres familiars empresonats. Tot i així, tenim els peus a terra perquè sabem en mans de qui estan i el compromís nul del govern del PP respecte al procés de pacificació que ha de

“Fet i fet, a l'Estat espanyol, no hi ha una cadena perpètua, però, 'de facto', l'estan aplicant perquè els plau”

resoldre el conflicte basc. En tot cas, serà important l'equanimitat dels jutges d'Estrasburg i de l'Estat a l'hora de reconèixer l'error d'aquest tipus de mesures.

Quin abast té la venjança de què parles?

S'intenta anul·lar la persona allunyant-la del seu entorn afectiu, cultural i polític amb la dispersió i l'aïllament. Possiblement, el xantatge més gran és utilitzar el sofriment dels familiars per infringir un

dolor afegit al presoner. Per això se l'empresona tan lluny, perquè saben la preocupació del pres per saber qui el visitarà, quantes hores té aquesta persona de trajecte i els riscos que això suposa... De fet, ja han mort setze familiars i amics quan anaven a fer una visita.

Hi ha un acarnissament amb les familiars del reclus?

A vegades arribes a la presó i, pel motiu que sigui, no et deixen passar perquè l'han traslladat a un altre centre o et redueixen la visita de 40 a 10 minuts perquè l'han castigat. A més, pel fet de ser familiar, tens les comunicacions intervingudes i et tracten amb absolut menyspreu. Que una classe política dicti mesures tan inhumanes diu molt poc a favor d'ella.

Com prepareu les visites?

Ell ha de demanar-les, sabent que només pot comptar amb deu amics autoritzats cada sis mesos, una altra manera d'allunyar-lo del seu cercle afectiu. En general, el cap de setmana no pots descansar, ja que la presó està lluny i has de matinar per emprendre el viatge. Preparaes les coses i et passes tot el dia a la carretera per estar 40 minuts amb ell i, després, tornar a casa. En definitiva, arribes cansat i et trobes organitzant de nou la setmana següent. Fer 400 quilòmetres per anar a la presó de Daroca, que és on es troba en Joseba, encara és suportable, però, si el pres és a Andalusia, has de sortir el divendres al migdia i no tornes fins al diumenge cap al tard.

Com vas viure la notícia de l'aplicació de la *Doctrina Parot*?

En un primer moment, el pres rep un document d'Institucions Penitenciàries i del Ministeri de Justícia amb la data de sortida i una mena de liquidació, on li comuniquen que els comptes estan saldatats i que està a zero. Es mentalitza,

“Que una classe política dicti aquestes mesures tan inhumanes diu molt poc a favor d'ella”

doncs, que aviat tornarà casa i reprendrà la vida d'abans. Fins i tot guarda la roba que deixarà a alguns dels companys empresonats en situació complicada. Aquesta alegria es trasllada a la família, que només pensa a anar a recollir-lo, ho difon entre els veïns i els amics i s'organitza perquè surti tot bé.

I aleshores?

De cop i volta, arriba la notícia inesperada. En el cas d'en Joseba, vuit dies abans de sortir, li arriba un paper on l'informen que, enlloc de 2006, sortirà el juliol de 2016. Imagina-t'ho: has estat tota la vida esperant el dia que quedaràs en llibertat i veus que hauràs d'esperar deu anys més. Emocionalment, és terrible i t'adones que, si pogués, l'Estat no els deixaria sortir mai. Fet i fet, a l'Estat espanyol, no hi ha una cadena perpètua, però, *de facto*, l'estan aplicant perquè els plau. En mans de qui estem... ◀

Jone Artola

Familiar d'un pres basc

Jone Artola fa 28 anys que visita el seu germà Joseba a diferents presons espanyoles. Tenia data de sortida el maig de 2006, després de complir vint anys de condemna, però, vuit dies abans, li van notificar que la seva condemna s'allargava fins al 2016. Se li va aplicar l'anomenada *Doctrina Parot* (lleí 197/2006), instaurada el 2006 per l'Estat espanyol mitjançant l'Audiència Nacional, que frenava la sortida de presó a 35 presos i preses basques amb vint anys complets de reclusió, allargant-los la pena fins als 30 anys. El passat juliol, la Cort Tercera del Tribunal Europeu de drets humans d'Estrasburg va desautoritzar aquesta mesura a través d'una sentència unànime que responia a la reclamació interposada per una de les afectades. Aquest 20 de març, el Tribunal ha de resoldre el recurs presentat per l'Estat. Conscient de la importància de la decisió, Jone va acompanyar una delegació a Brussel·les per instar les autoritats europees a vetllar pels drets de les persones preses i les seves famílies.